

Kulturně společenský časopis
2010 • 12
na internetu

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu Mácha

Mácha

Mácha

Obsah:

Objevení – identifikace

Štefan Švec: **Mizející
obraz máchovského
subjektu (3)**

Michal Šanda: **Máchovský
prostor v české kultuře
– vymezení (10)**

**Negativní máchologie
(20)**

Jakub Šofar: **Co skrývalo
Máchovo jezero? (24)**

Ohledání – introspekce

**Chtěl by Mácha létat po
světě? (Rozhovor
s Johnem Máchou
Zvišněspadem vede
Pavel Voňka) (27)**

**Výpis z pitevního
protokolu č.
27569X (30)**

**Máchův deník na cestě
do Itálie (31)**

Jakub Šofar: **Mácha /
Mácha / Mácha / Jak
se to rýmuje? (40)**

Osmyslení – inaugurace

**Máchovská fakta (44)
Máchovská konference
2010 (6)**

Naši milí,

pomalů končí máchovský rok, a není snad literárního časopisu, projektu nebo portálu, který by se mu zevrubně nevěnoval. V tomto honu na Máchu, úzce pojatého jen jako persóna či autor, se vytratil smysl pro máchovství nemáchovské, pro tkáň v níž je Mácha jako tvůrce, symbol či dokonce postava ukotven, z níž se odráží a do níž se vrací, byt do ní nepatří. Prosincovou Dobrou adresou, máchovskou díky svému mimo-máchovství, se snažíme prázdně kolem Máchy vyplnit. Celé číslo se kolem Máchy třepotá v širších či užších kruzích, a předstírá prázdný střed, který vyplnili ostatní, samo splétá souvislosti, jež při pohledu z centra nejsou vidět. Se jménem Mácha se při čtení setkáte tolikrát, že vás překvapí, kolik je toho možné o Máchovi říct bez Máchy.

Protože spiritus agens české poezie byl a stále je lehce nedůtklivý, vymýtili jsme z čísla všechny pravidelné rubriky (kromě této), aby Mistr zůstal – byt vlastně nepřítomen – sám.

Nečekané čtení přeje,

Štefan Švec

Poznámka

Toto číslo vyšlo, jak bylo oznámeno na konci čísla minulého, až v půlce prosince. Příští číslo vyjde okolo 10. ledna 2010. Další čísla se budeme snažit opět vydávat začátkem měsíce. Děkujeme za pochopení.

-jt-

Na titulní stránce: Pavel Mácha a Jakub Mácha - Arbeit Mácha frei

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 12, ročník 11. E-mail: dobraadresa@firstnet.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Štěpán Kučera. Zástupce šéfredaktora: Štefan Švec. Redakce: Marie Böhmová, Václav Dvořák, Martin Groman, Michal Šanda, Jakub Šofar, Petr Štengl, Martin Vokurka, Pavel Voňka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky a Nadace Český literární fond. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafín a FirstNet a. s.

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevrou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám naepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Mizející obraz máchového subjektu

Metadrama, v němž melancholická postava máchového hrdiny vytváří iluzi své vlastní konstruovanosti a zároveň konstrukce iluzivní skutečnosti, pocházející z její vlastní, výhradně estetické existence, se v hypertextovém prohlubování promítá nejen stále hloub a hloub do neexistujících, virtuálních, imaginárních hypotextů, ale zpětně i do skutečnosti samé, skutečnosti doby vzniku díla, i doby jeho recepce, skutečnosti subjektivní, autorské, i „objektivní“, vnější. Tak je Karel Hynek Mácha ve své vlastní polysémické – objektivní, narativní i perspektivní existenci, vytvářející v sobě samé zároveň synchronní a diachronní napětí – v jeden okamžik přítomen i nepřítomen jako autor (historický, fiktivní i implicitní), postava i symbol, potažmo čtenář (rovněž historický, fiktivní i implicitní) a brání se pojmenování řetězením proudu simulaker a různorečí, v nichž se jeho osobní identita zároveň projevuje a ztrácí.

Literární pole kulturní vzpomínky

Paul Virilio, jehož kritické pojetí vizuality a reprezentace nastavilo postmoderní, paradoxní teorii odrazu coby presupozici vnímání uměleckého díla, dekonstruuje kolektivně nevědomou metodu recepce, autobiografický pakt neopragmatické, literárně neurčité reprezentace jako kulturněkritický komunikační model, který v kuhnovském slova smyslu prosakuje interkulturní komunikací v izotopických řetězcích do té doby, než se do horizontu očekávání literární a obecné antropologie v schmidtovském slova smyslu dokáže vломit kód, univerzální kulturní transfer, ježž můžeme nazvat inovací. Podobně je to s Máchovou víceznačností, ambiguitou, která se nedá vysvětlit v totalitě jednotlivých tradic, jež jsou pouze jednotlivými stadii zrcadla s různým textovým repertoárem.

Tak teorie kognice dospívá k archetypální kritice trvání Uspenského všepojímajících transpozic, neboť systém předpokladů, paradigmaticky usouvztažňující téma a réma, který se lacanovskému pozorovateli jeví jako konotační struktura, zůstává jen sémioticky podmíněnou událostí, stereotypem, který teatrálně předstírá estetickou normu, relevantní k přirozenému světu. Wittgenstein by

Jak varuje Alejandro Losada, není dobré uvíznout v literárněvědné teorii. Máchovo tělo, fyzické i literární, vytahované častokrát na svět empiricky zjevení i pomocí metod strukturalistických, formalistických v ruském pojetí či hermeneutických, má jistě své epistéma, např. v koherentně ikonické etnicitě. Interpretace a rozumění, vedené poznávacím zájmem, však musí obsahovat transkulturní, xenologický systém, a to v intersubjektivním Mukařovského významu. Tzvetan Todorov se shoduje s Luce Irigarayovou v tom, že literární produkce, ať jde o literární kánon, nebo triviální literaturu pojmenovávanou jako kýč, nedokáže literární kompetenci proměnit v teorii a kritiku mýtů, teorii civilizace či teorii identity.

řekl, že nemůžeme-li o Máchovi mluvit, musíme o něm mlčet. Aura kulturní alterity, která z podobných expozičních pramenů, je však spíše autoreferenční. Biografický, životopisný výklad textu je jistě od cassirerovsko-geertzovských emblematických analýz groteskní. Přesto pomocí bricolage můžeme jako L. Fiedler snadno proniknout do popkulturního kontextu a s Lubbockem se odvážit jazykových her, které v hybridní konkretizaci možná neodsáhnou liminality komunikační báze, ale jouissance, již nabídnou, dokáže v Chomského ironicky metajazykové perspektivě vytvořit literární rámec, v němž je paradoxně možné metafikcí stvořit montáž/koláž pojmu skutečnosti.

Žółkiewského kritika Ženevské školy vedla kromě vytříbení teorie schémat k textové kritice subtextů, jež Severo Sarduy nazval s welleskovskou nonšalancí tradováním. Mácha, o němž zde hovoříme, tak přes autobiografický pakt, referující ke kulturní paměti v autoorganizačním pojetí H. K. Bhabhy, nepřenesl ani svou literární autoritu a formální estetikou dominanty fokalizace svých genů a fenotextů k dispozitivu aktuální ekologie kultury. Foregrounding, s nímž se dle Miroslava Červenky a Lubomíra Doležela Mácha identifikuje, končí v husserlovsky dokonalém, ale heideggerovsky tragickém hermeneutickém kruhu.

Literárnost a logocentrismus Máchova novobarokního proudu vědomí

Převzetí perspektivy rodové identity, či přímo rodové role autora podle Judith Butlerové předpokládá, že habitus fikce/fiktivnosti podrobíme falocentrické empirii, zcela pomíjející možné gynocentrické deise femininní estetiky intersubjektivní cirkulace idejí autorského subjektu. Funkce autora, a není v tomto případě krucifální, jde-li o K. H. Máchu, F. Halase, nebo např. K. Čapka, dostává při možném širším čtení zcela nové intence, dosud uzavřené v estetických konvencích a ideologématech maskulinity a jejího esencialismu. Feministická naratologie, literární teorie a věda reprezentovaná Julií Kristevou navrhuje vnímat autora nejprve jako ženu a až v katarzi, kterou tento karnevalismus způsobí v metalepsi patriarchátu podle Genetta, provést renesanci originálního modelu „skutečnosti“. Mizogynie, kterou takový literární motiv či mluvní akt může způsobit, je slovy Kate Milletové ritálem, jímž autoři jako Ricoeur, Oritz či Gerald Prince reprezentují podmínky vzniku mužské moci či jejího sexistického mýtu. Realistický efekt, jímž sémantické gesto rodový stereotyp narušujícího paratextu vpadá do zdánlivé vznešenosti literárního vzdělání, má svůj osvěžující význam, jehož

synekdochickou vůdčí diferencí by dokázali ocenit staří bořitelé mýtů jako Karl Marx či Max Weber.

Jak varuje Alejandro Losada, není dobré uvíznout v literárněvědné teorii. Máchovo tělo, fyzické i literární, vytahované častokrát na svět empiricky i pomocí metod strukturalistických, formalistických v ruském pojetí či hermeneutických, má jistě své epistéma, např. v koherentně ikonické etnicitě. Interpretace a rozumění, vedené poznávacím zájmem, však musí obsahovat transkulturní, xenologický systém, a to v intersubjektivním Mukařovského významu. Tzvetan Todorov se shoduje s Luce Irigarayovou v tom, že literární produkce, ať jde o literární kánon, nebo triviální literaturu pojmenovávanou jako kýč, nedokáže literární kompetenci proměnit v teorii a kritiku mýtů, teorii civilizace či teorii identity. V. W. Turner popsal vztah ke skutečnosti, pomocí nějž vypravěč provádí sémiózu této skutečnosti, jako zcizení, a jeho účinek na čtenáře jako zcizující efekt. Mácha, v Tomaševského klasifikaci představitel platonské mentality i rétoriky, vnímá původ jazyka téměř barokně, jako poetické divadlo v jeho otevřené i uzavřené formě. Naproti tomu osvícenství, na nějž dle Richardse objektovým jazykem navazuje moderna, takovou obrazotvornost vnímá jako vypravěčskou nespolehlivost. Tento rozpor se týká i těla. Narušení iluze, které Mácha vnáší do vztahu náboženství a literatury, se týká rozumění cizímu, jež romantismus vnímal jako podmínku výrazové soustavy nutné ke změně paradigmatu, znaku a znakového systému, jako věrnost dílu, tělu i sobě samému. Konflikt, který tak vzniká, drtí polyvalenční konvenci, v níž autoři jako Lyotard, Kermode nebo McLuhan vidí komparatistickou imagologii. Individualita, vyjádřená tělem, nemusí podlehnout kulturnímu materialismu a v literárním komunikátu se může stát transcendentálním signifié, jež Peter Szondi v kontrastu s Christanem Metzem považuje za metonymický

přírodní, přirozenou hlubinnou strukturu. Historismus, jenž nás nutí vnímat smrt autora nejen barthesovsky jako součást teorie komunikace, ale i věčně, ve vztahu literatury a lékařství jako výsledek fyzické konstruktivity, nás dle F. Kittlera mate, neboť nepopsatelný autor, ať už jde o Horatia, Máchu, či Davida Lodge, stále vstupuje do komunikačních situací s aktuálními čtenáři ve svém vlastním specifickém chronotopu. Tato kyberpunková představa, byť ostře kritizovaná L. J. Lezamou, W. Kayserem, E. W. Saidem i P. Machereyem, si udržela svou svěží přitažlivost i jako hlubinně hermeneutický koncept.

Konstelace postav jako kaligram jednání a jeho role

V proslulém sporu mezi E. Köhlerem a R. Jakobsonem o kontinuitu či diskontinuitu literární komunikace se Köhler držel kantovského pojetí skutečnosti literární postavy, zatímco Jakobson zastával pozitivističtější stanovisko o jejím výhradně literárním/estetickém působení. Vztáhneme-li zmíněný spor na Máchovo sebepojetí v popisu a zobrazení prostoru, můžeme přimnout jako fakt, že i obrazy žen v jeho dílech jsou z hlediska psychologie literatury naturalizovány, a tím, snad v individuálním nevědomí, vypravěčem ztvárněny coby postavy autobiografické. Harold Bloom popsal starozákonního Jehovu jako sebevyjádření ženy. V tomto androgynním pohledu se arbitrárnost znaku pohlaví stává z fantastyky realitou, evolucí androcentrického archetypu a emergencí gramatologického „jiného“, jemuž dějiny ducha, mentality, idejí a pojmů ještě nedokázaly vtisknout dialektickou formu, obsah kolektivní identity ani hermetický, magickorealitický komunikační model dramatických, lyrických

a narativních textů. Felix Vodička pojmenoval originalitu a vkus, s níž Mácha především ve vnitřním monologu narativně vložil a zároveň skryl signály fikce i sublimaci vlastní, především sexuální reality do své topiky i do svých metafor jako techniky explicitu.

Máchovy zápletky, v očích M. Bakoše, Jindřicha Chalupeckého i Květoslava Chvátka ovlivněné německým idealismem, vztahem hudby a literatury a perspektivní strukturou, zůstávají nadinterpretovány i podinterpretovány (např. v esejích K. Kosíka), nikoliv však interpretovány ve vztahu k Máchovi samému. Máchův subjekt, z definice samotného pojmu literatury existující jako mimésis, zůstává jako prázdné místo nedourčenosti, viděné slepým okem kamery, a zároveň vyrůstající v radikálním konstruktivismu jako literární adaptace sebe sama.

F. Kittler, propagující spolu s R. Chartierem nové čtení Kierkegaarda, tvrdí, že kognice, již nám literárněvědný model a lingvistické přístupy při interpretaci literární látky nabízejí, nebude nikdy dostatečná, dokud se nepoučíme u autorů, jako byl Nietzsche, Peirce či Robbe-Grillet. Recepční estetika a recepční empirický výzkum jistě obohatily literárněvědný pluralismus, ale od psychoanalytické literární vědy nedošlo při zkoumání psané formy lidské komunikace k žádnému výraznějšímu pokroku ve zkoumání literární osobnosti. Poetika, uzavřená ve vymýšlení postkoloniálních periodizací, nevyužívá interdisciplinárních zprostředkování literatury, jaká nabízí např. teorie rolí, systémů, teorie chaosu či teorie dramatu. Myslitelé jako Wimsatt, Trilling, Warburg, Starobinski, Abrams, Olson nebo Anders vycítili, že např. teorie obrazového pole se pro zkoumání multiperspektivního vyprávění hodí lépe než literární onomastika či teorie možných světů, v teorii vyprávění se však pro analýzu postav tohoto vyprávění leckde stále ještě používá Propp.

Groeben ve své polemice s Ohlym naznačuje, že tělo je záležitost politická. Že literární subjekt, svázaný se svou třídou stejně jako její spatial form, vyjadřuje pomocí tropů to, co společnost v očích kritické teorie, konkrétně frankfurtské školy a zejména Marcuse, Luhmanna, Lukácse a Benjamina, vyjadřuje anachronicky jako hegemonii. Hermeneutika podezření, aplikovaná na iserovsko-jaussovskou komparatistiku přijetí, v kontingenci může dospět až k Markiewiczově pojetí charakterů a typů. Francouzská škola Annales, podobně jako škola pražská, kostnická či tartusko-moskevská, používala sociologii literatury jako nástroj textové lingvistiky a analýzy textu obecně.

Zpět k Máchovi. Mnemotechnika, tak výrazně vystupující na provrch v mluvené formě jeho literární performance, prozrazuje Máchovu kompetenci k poiesis, stejně silnou, jako mají dnešní domácí písničkáři. Estetická zkušenost, jež provází změnu média při zpracování literatury, dle W. J. Onga pochází z proleptického pastiše, který mediální teorie nazývá metalyrikou. Tělesnost, již nitranská škola prohlásila za výraz polyvalenční autonomie, revizionisticky prostupuje poetiku jednotlivých autorů od antiky přes baroko, renesanci, modernu až po avantgardu. Jak tvrdí Michael Riffaterre, Merleau-Ponty se mýlil, když tělesné alegorie a analogie považoval za exotismy. Literární evoluce se vyrovnává s decentrováním a dekonstrukcí těla, které Kate Hamburgerová proti P. F. Guattarimu a E. Glaserfeldovi nepovažuje za funkčně dějinné přístupy.

Máchova mluvená estetika, diegeticky provázaná s tím, čemu Habermas říkal orientalismus a Pansofsky řeč těla v literatuře, v afektivní stylistice dosahuje flaubertovského écriture féminine.

Mácha podle Batesona, Fanona a Haylesové

Všichni tři zmínění autoři dokazují, že mluvili-li Hartman či Löwenthal o imagismu vnořivším se teprve ve dvacátém století, mýlí se. Už Mácha, jak na to upozornili Oleg Sus, Jan Patočka i Milan Kundera, stejně jako ostatní romantici je vhodným materiálem pro analýzu prostřednictvím Zajacovy pulzační estetiky. Po romanticích je takovým materiálem např. Baudelaire, ale také neliteráti jako Hegel či Freud.

Groeben ve své polemice s Ohlym naznačuje, že tělo je záležitost politická. Že literární subjekt, svázaný se svou třídou stejně jako její spatial form, vyjadřuje pomocí tropů to, co společnost v očích kritické teorie, konkrétně frankfurtské školy a zejména Marcuse, Luhmanna, Lukácse a Benjamina, vyjadřuje anachronicky jako hegemonii. Hermeneutika podezření, aplikovaná na iserovsko-jaussovskou komparatistiku přijetí, v kontingenci může dospět až k Markiewiczově pojetí charakterů a typů. Francouzská škola Annales, podobně jako škola pražská, kostnická či tartusko-moskevská, používala sociologii literatury jako nástroj textové lingvistiky a analýzy textu obecně. Psychologie literatury, stejně často podceňovaná jako přeceňovaná, však v Tyňanovově či Šklovského pojetí zůstala zcela vyloučena z hlavního proudu teorie kultury.

Dnešní Mácha vstupuje do kontextů, jichž se dříve nenadál. Probouzí se coby subjekt analýz dekonstruktivistických, genderových, gay and lesbian studies, interkulturálních, intermediálních,

je v hledáčku marxistické literární teorie, nového kriticismu i nového historismu. Mácha přežil linguistic turn, k jeho analýzám inspiroují díla teoretiků od Watzlawicka přes Slawińského, Millera a Leavise po Benseho a Boothu. Archiv přístupů či historických modelů autorství, jež odkrývají lidé jako P. Ariès či J. LeGoff, dává našim koncepcím sociálních dějin konjekturu v kritice ideologií.

Přestože pojmenovat Máchovu poezii jako konkrétní, strukturalistický binarismus lévi-straussovského stříhu tu není namístě. Spíše se nabízí jungovská ambivalence, která vědu o knize a o kultuře obecně obohacuje o to, čemu E. Bloch říkal aktualizace. Přijmeme-li fakt, že tak rozdílní tvůrci jako B. Brecht, J.-P. Sartre či P. Valéry dokázali ve své textuálnosti obohatit světovou literaturu o podobný, snad jen saussurovsky roztržený obraz, dokážeme přijmout i souvislost Karla Hynka Máchy jak s Janem Amosem Komenským, tak s normalizačním literárním undergroundem.

Filologický komentář, rozdělující kolektivní máchovskou symboliku na langue a parole, dokáže jistě po greimasovsku poměřit entropii textu, tak jako statistická analýza textu dovede podle N. Frye měřit obsažené emoce. Přesto k tomu možná existují i lepší nástroje. Už J. Baudrillard a R. Rorty doporučovali použít pro analýzu literatury její adaptace. Tak může vztah fotografie, filmu či televize a literatury naznačit to, co by jen estetika působení samotného textu nedokázala. Filmová teorie a sémiotika může odkrýt Máchu tak, jako čtení Ejzenštejnových scénářů odkrýje nové rozměry jeho filmů. Není to metodický anarchismus feyerabendovského stříhu. Jde pouze o důsledné domyšlení vztahu ekonomie a literatury, filozofie a literatury či divadla a literatury, jak o něm mluví G. Bataille.

Anagram globalizace? Máchova heteroglosie, Jungmann a Dobrovský

Émile Durkheim, podobně jako T. Adorno, proslul eurocentrickým důrazem na kritiku materiálnosti komunikace, znemožňující vnímat kód literárního díla. S. Hall, který kódování a dekodování považuje za proces přirozené, strukturální a historické sémantiky a sémantizace literárních forem, naopak souhlasí s Elaine Showalterovou a její analýzou vyprávěcí situace, která dokáže ve women studies nalézt univerzální stylistiku deviace v sémiotice kultury, vyjádřenou např. dílem V. Woolfové. Signifiant a signifié a napětí mezi nimi jsou i v tradičním druhu literatury, jako je orální ruský skaz

či náboženské Písmo, schopné probudit smysl mediálně zaměřené literární interpretace.

Nová média, ať už jako prototext či metatext, nepředstavují hrozbu nepoznatelného lévinasovského „Ty“, či „druhého mediálního pohlaví“ Simone de Beauvoirové. Jsou naopak dle Bremonda autopoietickými systémy, jejichž aktantem je Goldmannova frekvence etického kriticismu.

Materialistická estetika nedokáže přesadit Máchu na počítač tak, jako Ernst Gombrich nedokázal přijmout výroky B. M. Ejchenbauma o vztahu umění a literatury. Tempo vyprávění, teorie a poetika jednotlivých použitých literárních druhů a žánrů, se ve světě ecovských těšitelů proměňují rychleji než ve chvílích vzájemné anxiety of influence dle Blooma. Artefakt či estetický objekt souvisí se svým nositelem, jak přesvědčivě vyložil už Aristoteles. Kulturní studia však ukazují, že v případě alegorické interpretace reintegroujícího interdiskurzu, který představuje Máchův chybějící subjekt, je literární instituce transformovatelná třeba na internet, jak ostatně předvedli mnozí třeba s J. H. Herderem či A. Gramscim.

Gender studies vnímají druhy textů skrz síto, které jim nasadil T. S. Eliot v eseji o dichotomiích a dichotomizacích. Na vyšší úrovni komplexnosti se k nim blíží i J. Derrida se svou *différance* a také Paul de Man a G. Deleuze. V opozici k nim stojí naopak S. Grenblatt, který podobně jako B. Balász odmítá analytickou literární vědu jako celek a dává přednost mystizujícímu *explication de texte*.

Estetika produkce, v dobách obrození kontrastující s estetikou díla, jak se ukázalo zvláště v máchovském případě, velmi výrazně, v posthistorických kontextech překonala práh mezi epochami, a jak přesvědčivě dokázal E. Pansofsky, jejím posledním omezením je vztah literatury a práva. Propozice multikulturalismu, v níž je neaktivnější analepsí mentálního stylu *négritude* a race, pak v literárním pohledu O. Paze působí spíše jako parodie či modernistická metakomunikace.

Máchův naturalismus při líčení vlastních tělesných pochodů, souvisejících se sexualitou, se zdá být naddeterminován izolací v davu, již popisuje Ortega y Gasset či P. Bourdieu. Objective correlative této teorie modernizace může být tzv. *Kulturgeschichte*, vnímající máchovský esteticismus na stejné rovině jako socialistický realismus. Propozice žádostivosti, kterou u Máchy předpokládá A. Warren jako kontrast k simmelovské teorii lyriky a metafor, se ukazuje nejzřetelněji v Barthesově teorii překladu, kterou M. Głowiński nedokáže pojmenovat jinak než jako expresionistickou. Stanley Fish, jehož editologie nám může dát návod k novému čtení máchovského pojetí estetické či poetické funkce, se kriticky obrací na H. Cixousovou, jejíž dělení času vyprávění a času vyprávěného je sice správně pochopeno, ale druhy textů, na něž tento pří-

Každý, kdo jako Edmund Burke či G. K Spivaková zkoumal literární teorii středověku, prošel studiem jejích pramenů a vlivů, tuší, že udržování literární tradice především vysoké literatury je založeno na záznamu myšlenek různými způsoby psaní. Pavel Trost se ve svých stručných komentářích k teorii překladu dotýkal způsobů tzv. řízení sympatií, k jejichž budoucímu rozvoji doporučoval umělou inteligenci. H. Weinrich podobná pojetí kritizuje jako systémy literatury, jež vyloučí každý příští surrealismus. G. Steiner se domnívá, že kultura založená na palimpsestech objevuje svou paměť až teorií, která tuto paměť reflektuje. Umělá intelligence, již by tak byla přisouzena jistá pathetic fallacy, by se mohla stát dle H. R.

stup aplikuje, jsou tímto dílocentrickým přístupem spíše dezintegrované.

Literární cenzura jako close reading

Každý, kdo jako Edmund Burke či G. K Spivaková zkoumal literární teorii středověku, prošel studiem jejích pramenů a vlivů, tuší, že udržování literární tradice především vysoké literatury je založeno na záznamu myšlenek různými způsoby psaní. Pavel Trost se ve svých stručných komentářích k teorii překladu dotýkal způsobů tzv. řízení sympatií, k jejichž budoucímu rozvoji doporučoval umělou inteligenci. H. Weinrich podobná pojetí kritizuje jako systémy literatury, jež vyloučí každý příští surrealismus. G. Steiner se domnívá, že kultura založená na palimpsestech objevuje svou paměť až teorií, která tuto paměť reflektuje. Umělá intelligence, již by tak byla přisouzena jistá pathetic fallacy, by se mohla stát dle H. R. Maturany počítačovou filologií kultury, východiskem nové kulturní antropologie.

Neil Postman, skeptický ke všem podobným možnostem, opakuje námitky S. Kracauera a G. Bachelarda, kteří připomněli období klasicismu s jeho vírou v uspořádanost. Kognitivní naratologie se ve své homologii na počítač spolehnout může, intertextuální, hybridní žánry do sebe už ale nepojme. V hustém popisu masmediální skutečnosti, stejně jako např. vztahu mezi médií a literaturou, se interpretační komunita nachází tam, kde H. James viděl literární kritiku své doby.

Kulturní průmysl se v očích N. J. Chodorowové stává ingardenovsky neprostupným, nastává nový kolonialismus, který kritická literární věda analyzuje prostřednictvím času čtení. Jde vždy o četbu proti srsti, neboť cirkulace denotací se zrychluje. J. Culler mluví o hroutících se dějinách druhů a žánrů, T. Eagleton o konci dějin literatury.

Dějiny látek a motivů se mění v dějiny recepce. Klasikové jako J. Dewey, B. Croce či E. J. Curtius připomínali ve svých historických analýzách, že literární druhy a žánry neodpovídají v různých dobách stejným funkcím. Analýzy R. G. Collingwooda, E. Burkeho či O. Čepana napadly gadamerovské pojetí času a vnutili zdánlivě jednosměrnému času pojem dialogičnosti. To vše znamená nové možnosti pro uvažování o Máchovi.

B. Havránek, inspirován M. M. Bachtinem zkoumal architekty vhodné pro máchovské interpretace. K. Bühler či P. Bürger jsou ve svém pojetí teorie antropomorfizace vhodným odrazovým můstkem pro nacházení Máchy v jeho lese, sboru zvířat, vodě atd. S. M. Gilbertová rozvinul/a teorii transsexuálního čtení literárních po-

stav. Mácha, který v griceovské ambivalenci není ani jen postavou, ani jen autorem, nýbrž obojím, ponechává čekající diskurz v podobě disséminati-on.

Jak píše I. Hassan ve své práci o W. Diltheyovi, estetické či literární hodnocení nelze směřovat s hodnocením historiografickým, jak to snadno činí E. D. Hirsch, F. Jameson, M. Krieger a další. Hjelmslevovská intelektuální poctivost při zkoumání čehokoliv, třeba jen teorie komiky, je zásadním předpokladem pro úspěch ve vědecké hře. G. E. Lessing kdysi napsal, že hybridizace literatury povede k matriarchátu. Vztah přírodních věd a literatury takovou možnost nepopírá. Jak bylo už naznačeno, Mácha se jako subjekt pravděpodobně uplatní v jakémkoliv systému, právě proto, že realismus mu nedává šanci existovat, byť existuje zcela zjevně. Dle Haydena Whitea se zápleťka, odehrávající se v autorově životě, stává zprávou, jejíž searleovské zjednodušení prochází každou její budoucí literární interpretací. Důkazem toho může být např. český samizdat, který dnes už není schopný zprostředkovat skutečnost normalizace plným způsobem. E. Stai-ger popsal tento jev jako syntagmatickou neslučitelnost diachronních subkultur. R. Williams mluví o tzv. nemožné analýze stylu.

Mácha tedy opět uniká, byť je neustále přítomen. F. X. Šalda ve své geniální prozíravosti připomněl, že pro máchovské sebepojetí nebyla nutná ani alfabetyzace lidu, ani hluboké povědomí o literární tradici, jak je představuje Auerbach v *Mimé-sis*. A. Artaud, É. Bienveniste, N. Z. Davisová, ti všichni se pokoušeli proniknout metodiku geniality, ale nadarmo. Rodová diference ani esslinovský pojem ekphrasis nedávají odpověď. A. C. Danto, s K. Burkem zřejmě jediný divadelní sémiotik mezi velkými teoretiky literatury, prohlásil, že Foucaultův příspěvek k architektuře scény tvoří nejen prostor, ale také postavy. Ohledně Máchy to je naprostá pravda.

Milan Jankovič ve svých klasických studiích připomněl napětí mezi *histoire* a *discours*, které rozvinul Jencksův kulturalismus. Tam, kde E. Lämmert přebírá pojetí chicagské školy, jsou u nás už O. Hostinský, O. Zich či V. Mathesius připraveni rozvinout pojetí záměrnosti a nezáměrnosti, jejíž absence je typická pro dnešní zábavní průmysl. Teorie mediál-

ních žánrů připouští spitzerovský paradox, v němž styl určuje autora stejně jako autor styl. Stylistika se tak stává psychologií a naratologií zároveň. Maurice Blanchot nazývá toto smísení *dissociation of sensibility*, na což mu ale C. Brooks může namítnout špatné pochopení tohoto sousloví, pravděpodobně proto, že angličtina není Blanchotovým rodným jazykem.

Didaktika literatury tak, jak ji známe dnes, je pasé. Má-li pravdu W. Empson, bude současná podoba literatury nahrazena tzv. *discourse networks*, pracujícími se čtením i tvorbou skupinově. S. Felmanová, propagující empirickou teorii literatury, navazuje na literárněvědné metody mentální stylistiky a sémiotiky C. W. Morrisa. Poststrukturální *mise en abyme* G. Pouleta, navazující na Austinovu teorii mluvních aktů, prochází hlubokou proměnou.

Česká (a slovenská) tradice dokáže Máchu na příchod nové doby připravit. Aktuální členění větné, stále platné přes ekologickou kritiku, vycházející z historiografické metafikce, přivedlo F. Mika k nové teorii polopřímé řeči, jež umožní budoucím máchovským konkretizacím navázat na úspěšné poetistické verze E. F. Buriana. Inspirace pracemi Susan Sontagové a F. K. Stanzela nás může přivést k úspěšnému dovození polyfunkčnosti máchovského jazyka, rozvíjejícího se v duchu pragmatiky J. Piageta. N. Goodman a jeho studie metriky se prolínají s pracemi N. Garcíi Cancliniho a E. M. Forstera na stejné téma. Mediální kulturní věda, počata V. Flusserem, se rozvíjí v pracích N. Eliase, H. Blumenberga a M. Esslina. Podněty L. Althussera, zahajujícího současnou literárnědějinnou epochu J. Burckhardtem, rozvíjí H. Friedrich svými pracemi o metatextech a *emplotmentu*. H. L. Gates se věnuje apelové struktuře a funkci, navazující na práce M. Horkheimera a J. Lotmana. S. S. Lanserová, R. Hoggart, N. N. Holland a F. R. Leavis rozvíjejí mediálně-kulturní vědu. Mácha a jeho konkretizátoři se ve své budoucí reálné existenci mají o co opřít.

Štefan Švec

V tomto textu bylo použito všech 793 hesel Lexikonu teorie literatury a kultury Ansgara Nünninga (ed.), Host, Brno 2006, vydání první.

O objevení – identifikace

Máchovský prostor v české kultuře – vymezení

Michal Šanda

1. Osobnosti

Bedřich Mácha (1877–1921)

Narozen roku 1877 v Nové Bělé u Ostravy, zemřel 10. 6. 1921 v Ostravě. Středoškolský profesor, geolog, petrograf.

František Mácha (1881–1962)

Narozen roku 1881 v Sepekově, zemřel 26. 8. 1962 v Praze. Ing. chem., profesor průmyslové školy. Autor učebnic a příruček pro průmyslové školy.

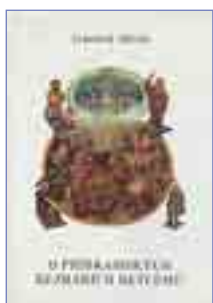
Jan Mácha (16. 9. 1926 Rožnov pod Radhoštěm – 7. 11. 1984 Praha)

Akademický malíř a grafik, po základní škole pracoval v letech 1941–1943 jako obuvnický učeň u firmy Baťa ve Zlíně. Od září 1943 do května 1945 byl žákem Státní grafické školy v Praze u profesora Františka Nachtigala. Od června roku 1945 do roku 1949 studoval na Akademii výtvarných umění v Praze ve speciální grafické škole

Jan Mácha

O příbramských řezbářích
betlémů

František Mácha (* 1949)

Narozen 6. 7. 1949 v Drahlíně u Příbrami. Řezbář, autor knihy O příbramských řezbářích betlémů.

Horymír Mácha (* 1925)

Narozen 21. 7. 1925 ve Vyškově. Tanečník, sólista baletu.

profesora Vladimíra Silovského. Byť původem z Valašska, bytostně miloval Prahu, kam za války utekl ze Zlína. Maloval na březích Baltu i na plážích Černého moře, v horách Kavkazu a v pouštích Střední Asie. Kromě souborných cyklů vznikaly jeho výtvary záznamy na cestách do Egypta, na Kubu a Kypr. Ateliér měl v Michalské ulici v domě u Železných nedaleko Staroměstského náměstí. Jeho cykly nazvané Praha dokazují, jak měl toto město rád a jak dokázal vystihnout jeho nálady. Za toto dlouholeté dílo, čítající téměř na čtyři stovky grafických listů, byl v roce 1973 jmenován laureátem Ceny hlavního města Prahy.

Jaroslav Mácha (1873–1963)

Narozen 14. 11. 1873 Březnice u Příbrami, zemřel 3. 1. 1963 v Praze. Ftizeolog, dirigent a hudební skladatel.

Jaroslav Mácha (1892–1971)

Narozen 29. 12. 1892 v Praze, zemřel 23. 6. 1971 v Říčanech. Beletřista, autor divadelních her, též povídek a her pro mládež.

Karel Mácha (2. 1. 1931 Dírná u Soběslavi)

Po maturitě na reálném gymnáziu v Soběslavi studoval (1950–54) na VŠPHV a na FF UK politologii, moderní dějiny a dějiny české filozofie (v semináři M. Machovce). V letech 1954–57 byl aspirantem na FÚ ČSAV – studoval sociologii, moderní dějiny sociálních idejí a antropologie (britské sociální antropologie, americké kulturní antropologie a francouzské antropologie strukturální); v roce 1958 získal titul CSc. V letech 1956–66 byl vědeckým pracovníkem na FÚ ČSAV. Roku 1962 se habilitoval na FF MU; 1966–70 působil jako docent na FF UK. Roku 1968 získal hodnost DrSc., a to za práci z „integrální antropologie“; tento obor sám ustavil a pojmenoval (už v roce 1962 v Praze založil – spolu s J. Wolfem, M. Nakonečným a V. Benešem – Vědecké sdružení pro integrální antropologii). V r. 1969 byl jed-

nomyslným usnesením kolegia rektora UK (za filozofii byli jeho členy J. Patočka a L. Svoboda) jmenován profesorem pro obor dějiny filozofie (profesuru mu znovu potvrdil prezident Václav Havel 20. 4. 1990). V témže roce byl zvolen děkanem Fakulty sociálních věd UK. Roku 1970 byl zbaven možnosti přednášet a krátce nato byl z politických důvodů propuštěn. Do roku 1978 měl příležitostná zaměstnání; přitom tajně přednášel pro doktorandy filozofie a pro integrální antropology (sdružení bylo v roce 1970 zrušeno). V roce 1978 emigroval. Do roku 1986 byl profesorem v Institut für christliche Weltanschauung und Religionsphilosophie na Ludwig-Maximilians-Universität v Mnichově (prof. Eugen Biser). Roku 1987 byl pozván na Polytechnic University v New Yorku (Philosophy and Technology Studies Center; prof. Carl Mitcham); 1988 byl povolán jako řádný profesor sociální filozofie na Gustav Siewerth-Akademie v Bierbronnenu (prof. dr. Alama von Stockhausen), kde přednáší dodnes. Je také zakladatelem (1986) a prezidentem Institut fürs Studium zwischenmenschlicher Beziehungen (Integrale Anthropologie) v Mnichově a viceprezidentem v Nietzsche-Kreis, Essen/Mnichov, 1981.

Ve svém prvním stadiu (1954–66) se soustřeďoval na problematiku etiky, „historické nutnosti“ (Hegel), „osobnosti a dějin“

atd. Ve druhém stadiu (1965–69) byl konfrontován s problematikou moderní civilizace v jejích antropologických a sociologických aspektech. Ve třetím stadiu (po r. 1978) konvertoval ke katolictví, žil v klášteře a studoval filozofii náboženství, teologii a církevní dějiny; v těchto letech vzniklo i jeho monumentálně založené dílo o dějinách filozofie na území Československa. Podstatu „integrálněantropologického“ pojetí člověka M. vyjádřil v definicích „lidské aktivity“: „Samoregulativní systém procesů a vztahů situovaných do trojúhelníku ‚příroda–potřeba–hodnota‘, přičemž fundamentální struktura této ‚aktivity‘ je identická s obecnou polarizací lidské bytosti. – Koncept aktivity se jeví jako sociokulturní pojem, korigovaný realiter její historicko-genetickou delimitací: jediné za této podmínky se může ‚strukturální‘ definice stát kompletní odpovědí na lidský problém.“ Teorii integrální antropologie nazírá jako „obecnou teorii věd a umění, filozofie a teologie“. Na dvou mezinárodních symposiích o integrální antropologii (Praha 1968, 1969) vystoupila řada významných vědců z českých zemí i ze zahraničí (mj. Eugen Biser, J. L. Hromádka, Martin Greiffenhagen, Hans-Jürgen Krysmanski, Erich Boehinger, František Kahuda, Vladimír Vondráček ad.).

Ladislav Mácha (19. června 1923, Višňová – 2009)

Český příslušník StB a člen protinacistického odboje. Byl národnosti české, československý státní občan, ženatý, původním povoláním automechanik. Od roku 1943 zapojen v ilegální skupině „Srp a kladivo“. Dne 13. února 1944 byl zatčen a vězněn. V únoru 1945 uprchl a vrátil se na Příbramsko. Člen KSČ od 1. června 1945, v bezpečnosti od 10. července 1945.

V roce 1950 byl vyšetřovatelem v případě faráře Josefa Toufara z Číhošti (číhošťský zázrak). Zmiňován je např. v knize historika Bořivoje Čelovského Strana světi prostředky.

Ladislav Mácha

V roce 1963 byl potrestán stranickou důtkou za mučení a propuštěn z ministerstva vnitra, v roce 1968 byl vzat do vazby pro podezření z trestného činu vraždy a zneužití pravomoci veřejného činitele. Okresní soud v Příbrami mu však vraždu neprokázal a zneužití bylo promlčeno. V roce 1998 Obvodní soud pro Prahu 6 jej uznal vinným ze zneužití úřední moci a těžkého poškození na těle a odsoudil jej na pět let nepodmíněně. O rok později mu Městský soud v Praze snížil trest odnětí svobody na dva roky nepodmíněně.

28. ledna 1950 přijeli pracovníci útvaru 701 A Státní bezpečnosti do Číhoště na faru. Zde se vydávali za pracovníky zahraniční tiskové agentury a požádali P. Toufara, aby jim ukázal kostel. Když farář vyšel před faru, byl násilím vtažen do auta a odvezen do Valdic u Jičína.

Zde byl vystaven krutým výsledkům, které vedl vyšetřovatel Ladislav Mácha. Přesto z něho nemohl dostat doznání o podvodné manipulaci s křížem. Proto poslal velitel StB O. Závodský svého podřízeného Josefa Čecha s písemným rozkazem: „Dosáhnout doznání za každou cenu.“ Mácha s Čechem podrobili Toufara krutému mučení, farář byl bit obušky, týrali ho žízní a temnotou.

Otakar Mácha (21. 3. 1872 Biala ve Slezsku Těšínském – 17. 9. 1924 Praha)

Virtuos na housle, violu a violu d'amour. Vystudoval na Mozarteu v Salcburku, působil u divadel v Brně, Celovci a v Praze u německého divadla, od 1900 členem Národního divadla. Mnoho koncertoval, zvláště na violu d'amour, pro niž napsal řadu skladeb i transkripce.

Otmar Mácha (2. 10. 1922 Ostrava – 14. 12. 2006 Praha)

Český skladatel, hudební režisér a dramaturg. Po střední škole v Ostravě studoval na pražské konzervatoři skladbu u prof.

Otmar Mácha

Řídkého. Od roku 1945 pracoval v Československém rozhlasu v Praze jako hudební režisér, dramaturg hudebního vysílání a redaktor. Od 70. let se věnoval výhradně skladbě. Ve své tvorbě byl ovlivněn moravskou lidovou hudbou, zejména v drobnějších skladbách z raného období (písň, komorní hudba). Postupně směřoval ke komponování velkých celků, vyznačujících se melodickou a rytmickou vynalézavostí. Celou svou kariéru se opakovaně vrací k tvorbě pro děti, od říkadel a písniček až po zhudebněnou pohádku ve formě melodramu.

Pavel Mácha (26. 4. 1968 Strakonice)

Publicista, práce o zdravém životním stylu, pěstech a životní energii, jako kaskadér též o letecké akrobacii.

Jaroslav Dušek: „Pokud by bytost byla schopna nabrat energii přímo ze světla a ze vzduchu, nemusela by jíst. Patrně na Zemi existují takoví lidé. Například Pavel Mácha, pustař a pilot, www.pust.cz, který drží 65denní půstu. Během půstu pije jenom destilovanou vodu a od určitého dne

ani nepije, požívá pouze přímou energii ze vzduchu a popisuje to ve svých denících.“

Rudolf Bedřich Mácha (1881–1960)

Narozen 10. 8. 1881 v Čeladné, zemřel 14. 12. 1960. Sokolský činik, moravský politický publicista.

Václav Mácha (1882–1905)

Narozen 28. 5. 1882 v Praze, zemřel 8. 5. 1905 v Praze. PhC., básník a prozaik.

Václav Mácha (1889–1942)

Narozen 20. 10. 1889 v Praze, popraven 8. 6. 1942 v Praze. Ing., dr. techn., pracovník v zemědělství. Práce v oboru agronomie, zoo-techniky, autor studie o českém lidovém umění.

Václav Mácha (30. 1. 1979 Praha)

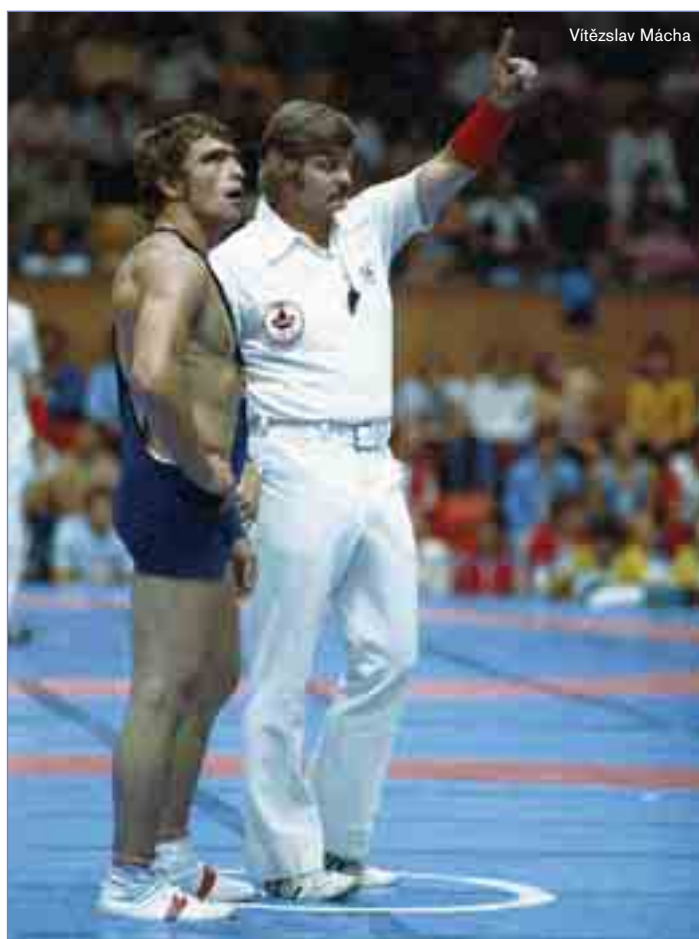
Studoval klavír u prof. Jana Tůmy a pak byl přímo přijat do třídy prof. Ivana Moravce na Akademii múzických umění v Praze, kterou ukončil v roce 1999. Poté absolvoval postgraduální studium v Hannoveru u prof. K. Kammerlinga. Získal řadu ocenění na domácích a zahraničních soutěžích: Virtuosi per musica di piano-forte v Ústí nad Labem – 1. cena; soutěž v irském Dublinu – 3. cena; Mezinárodní klavírní soutěž Viotti-Valsesia (Itálie) – 1. cena. Sólově koncertoval v USA, Španělsku, Německu a Japonsku. Koncertuje také s předními českými instrumentalisty. Od roku

2004 je odborným asistentem na Akademii múzických umění v Praze.

Vítězslav Mácha (6. 4. 1948 Krmelín)

Bývalý reprezentant v řecko-římském zápase. Zvítězil na olympiádě v Mnichově v roce 1972, stříbro vybojoval o čtyři roky později v Montrealu. Dvakrát vybojoval titul mistra světa, v roce 1974 v Kattovicích a 1977 v Göteborgu. Na mistrovství Evropy dosáhl na nejvyšší příčku v roce 1977, v letech 1973 a 1974 skončil na druhém

Vítězslav Mácha

a v letech 1972 a 1975 na třetím místě. Po skončení zápasnické kariéry dosáhl mnoha dalších medailí a světových ocenění coby chovatel holubů. Jeho poštovní holub zvítězil na olympiádě v roce 1993 na Kanárských ostrovech a 1995 v Utrechtu. Je majitelem chovatelské stanice Olympia Mácha, s. r. o.

2. Firmy

Pekařství Mácha

Svojsíkova 489, 27309 Kladno-Švermov

Kromě běžného pečiva firma nabízí běžné pečivo plněné, jemné pečivo, jemné pečivo plněné i jemné pečivo smažené, chléb kukuřičný, ořechový, slunečnicový, zelný, houžlovku, zelnák, koláč mřížkový, meruňkový, plněný tvarohem, košíčky, ořechovou škebli, plundru, štrúdl s jablky, točenici, závin, koblihu, marcipán, smaženku, vdolek.

Řeznictví U Máchů

tř. Dr. E. Beneše 107, 73581 Bohumín – Nový Bohumín

Maso, řeznictví, uzeniny.

Penzion U Máchů

Dřešín 8, 387 19 Dřešín

Letní i zimní rekreace, školní výlety, cykloturistika.

Pavel Mácha – Pammo

www.pammo.cz, Otokara Březiny 123/V, 380 01 Dačice

Firma působí na českém trhu od roku 1995 a může vám nabídnout garážová vrata, okna, dveře, rolety, zimní zahrady, interiérové dveře, žaluzie, markýzy a ostatní příslušenství a doplňky. Služby firmy zahrnují bezplatné poradenství, montáž, záruční a pozáruční servis.

Aleš Mácha – rozvoz květin

Radlická 2018/78, 150 00 Praha 5 – Radlice

Květiny, dárky a další zboží z našeho obchůdku doručí na vaše přání kamkoli v Praze standardně od pondělí do pátku

Miloš Mácha – Trowel

www.trowel.wz.cz, U Hráze 248/24, 100 00 Praha

Malování pokojů, bytů, kanceláří, budov, schodišť, lakování oken, dveří, nábytku, střeš, radiátorů, zednické a štukatérské práce, komplexní úklidové práce.

3. Ostatní

Přezletice

Chalupa Máchovská, nyní č. 18, r. 1714 o 17 str. 3 a čtvrt věrt. rolí, r. 1744 o 61 str., s úrokem a robotou jako předcházející, držel r. 1714 Matěj Mácha, 1744 Jan st. Svoboda, 1751 Jan Mácha, jemuž pro špatné hospodaření r. 1756 grunt odňat a obrácen k užívání panskému. Roku 1798 vrchnost rozprodala budovy tohoto svého rustikálního dvora. Pozemky též rozděleny, a sice při č. 18 zůstalo 20 str., které držel Jan Nosek, 1799 Jan Malý, 1859 Josef Antoš, 1876 Karel Antoš, 1905 Bedřich Mácha. Z 21 str. utvořena nová chalupa

Máchovská chalupa

č. 22, již držel r. 1778 Josef Mácha, 1821 František Mácha, 1873 Václav Mácha a r. 1907 Josef Mácha.

Líšnice u Sepekova

informace k dotacím: v červenci 2010 byla opět zveřejněna další výzva z fondů EU na rekonstrukce komunikací. Městys Sepekov žádost znovu zaslal. V Líšnici se jedná o komunikaci od křižovatky u Máchů ke kravínu a cestu mezi č. p. 21 a 22.

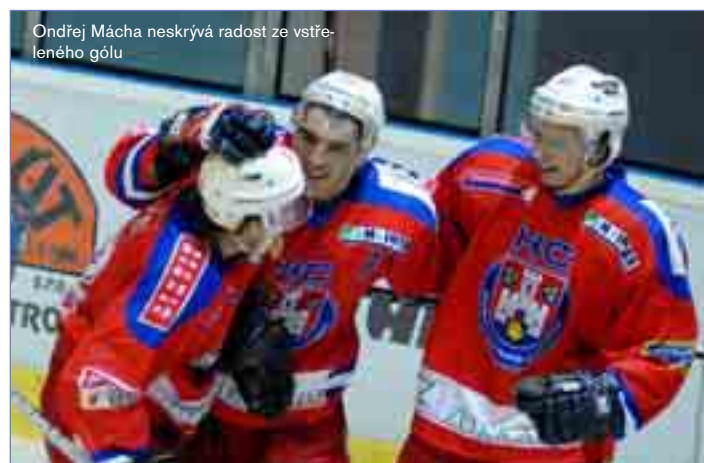
Sněženky a machři

komedie ČSSR 1983, režie Karel Smyczek

Hrají: Michal Suchánek (Karel Mácha), Václav Kopta (Radek Převrtil), Jan Antonín Duchoslav (Viktor Cabadaj), Radoslav Brzobohatý (profesor Karda), Veronika Freimanová (profesorka Hanka), Pavel Marek (instruktor Vláda Brtka), Eva Jeníčková (Marika Kardošová), Valentina Thielová (profesorka Boženka), Boris Halmi (topič) a další.

hatý (profesor Karda), Veronika Freimanová (profesorka Hanka), Pavel Marek (instruktor Vláda Brtka), Eva Jeníčková (Marika Kardošová), Valentina Thielová (profesorka Boženka), Boris Halmi (topič) a další.

4. Inspirování Máchou

Petr Mach – podnikatel a bývalý majitel Sparty Praha

Mach – kamarád Šebestové

Oldřich Machač – hokejista

Richard Macháč – speditér

David Machačný – referent staveb

Veronika Macháčná – public relations

Eva Macháčová – notářka

Gabriela Macháčová – kosmetička

Miroslav Macháček – herec a divadelní režisér

Kateřina Macháčková – herečka

Petr Machain – pilot

Irena Machainová – učitelka

Martin Machaj – fotograf

Dana Machajová – artistka

Milan Machajdík – trumpetista

Libuše Machajdíková – personalistka

Jan Hanuš Máchal – slavista a filolog

Lubomír Machala – literární historik

Stanislav Machálek – herec

Jana Machalická – novinářka

Jiří Machalický – kunsthistorik

Stanislav Machalík – programátor

Irena Machalíková – chovatelka koní

Petr Machálka – advokát

Leona Machálková – zpěvačka

Tereza Machalová – televizní redaktorka

Jana Máchalová – historička módy

Petr Machan – postindustriální básník

Hana Machanová – knihařka

Karel Macháň – pedagog

Hubert Macháně – rocková kapela

Lenka Macháňová – studentka

Michaela Machancová – úřednice

Antonín Machander – psycholog

Irena Machanderová – tanečnice

Karel Machanec – opravář plynových spotřebičů

Marie Machanská – asistentka ředitele

Jan Machanský – popelář

Svatopluk Machar – básník

Alena Macharová – nákladní a silniční dopravce

Erik Machart – loutkoherec

Ivo Macharáček – herec

Zdena Macharáčková – zahradnice

Miroslav Machař – učitel, odbojář

Jitka Macharová – pediatr

Věra Machartová – pedikérka

Robert Machát – překladatel

Michal Machat – malíř

Josef Machata – strojvedoucí

Daniela Machatá – kadeřnice

Osvald Machatka – spisovatel a historik

Jana Machatková – zdravotní sestra

Jiřina Machatová – lékařka

Milada Machátová – učitelka

Gustav Machatý – filmový režisér

Daniel Machej – farmář

Irma Machejová – letuška

Martin Machián – policista

Romana Machiánová – archivářka

Václav Machek – jazykovědec

Rudolf Machka – hoteliér

Eva Machková – teatroložka

Arnošt Machnič – soukromý detektiv

Růžena Machničová – průvodkyně

Bohumil Machník – herec

Šárka Machníková – bankéřka

Milan Macho – sportovní publicista

Lubor Machocký – vězeňská stráž

Evženie Machocká – úřednice

František Macholda – stavitel

Sabina Macholdová – ošetřovatelka v ZOO

Sergej Machonin – kritik

Lenka Machoninová – herečka

Ladislav Machoň – architekt

Olga Machoňová – dirigentka

Jan Machota – bagrista

Sabina Machotová – kadeřnice

Otakar Machotka – sociolog

Eva Machotková – herečka

Antonín Marek Machourek – malíř

Eva Machourková – moderátorka

Saša Machov – tanečník

František Machovčák – traktorista

Judita Machovčáková – číšnice

Milan Machovec – filosof

Kateřina Machovcová – feministka

Veronika Machová – Miss 2010

Filip Machovič – žonglér

Renata Machovičová – drezérka

Norbert Machovský – vinař

Romana Machovská – stomatolog

Štefan Machsíník – tesař

Dana Machsiníková – švadlena
 Jiří Macht – fotograf
 Vlasta Machtová – hasička
 Aleš Machů – sochař a designér
 Tomáš Machula – kněz
 Vladimír Machulda – hokejista
 Božena Machuldová – pojišťovací referentka
 Quido Machulka – undergroundový básník
 Inka Machulková – básnířka
 Helena Machulová – sexuoložka
 Remigius Machura – koulář
 Bedřich Machurek – řezník a uzenář
 Václav Machurka – hudebník
 Bohuslav Machůrka – zastupitel obce Ovčáry
 Alena Machurková – prodavačka
 Kamila Machurová – nutriční poradkyně
 Pavel Machuta – policista
 Magdaléna Machutová – florbalistka
 Antonín Machutka – metalizátor kovů
 Jaroslava Machutková – optik
 Vladimír Machyán – farmář
 Alice Machyánová – podnikatelka
 Vilém Machýček – automechanik
 Renata Machýčková – malířka
 Hynek Machytek – čalouník a opravář nábytku
 Jan Machytka – architekt
 Ludmila Machytková – operní pěvkyně

5. Další

Marcel Mácha

Marcel Mácha

narozen: 26. 05. 1969
 současné mužstvo: Příbram B

v mužstvu: od 2.1.2009
 herní post: obránce
 odehráno v reprezentaci: 0
 odehráno v lize: 235
 vstřeleno v lize: 2

CHARAKTERISTIKA:

Opora příbramského mužstva, s nímž zažil vzestupy i pády, jen v sezonách 1986–87 působil v druholigovém Kladně, v roce 1995 si odskočil k ligové premiéře do Edenu, kde nastoupil za Liberec, Příbrami však zůstal věrný. Na jaře 2007 zažil s klubem sestup, o rok později s ním ve svých devětatřiceti slavil návrat mezi elitu. Malý, ale nesmírně dynamický, rychlý, dotěrný a nepříjemný obránce; často využíván jako osobní strážce; chybí mu klid v rozehrávce.

PŘESTUPY

klub	příchod	odchod
Příbram	1. 7. 1996	2.1.2009
Příbram B	2. 1. 2009	doposud

KARIÉRA

Sezóna	OD-DO	Mužstvo	M	H	Z	S	L	G	P	V	Ž	Č
1			1651	19	19	0	0	1	0	0	2	1
1			2430	28	27	1	0	1	0	0	6	1
1	1. 7.		1285	17	14	3	8	0	0	0	3	1
1	1996	Příbram	1585	19	18	1	1	0	0	0	6	0
1	- 2. 1.		2520	28	28	0	1	0	0	0	7	0
1	2009		2580	29	29	0	0	0	0	0	7	0
1			1541	19	18	1	3	0	0	0	2	1
1			1	1	0	1	2	0	0	0	0	0

Legenda ke sloupcům: M – počet odehraných minut, H – počet odehraných zápasů, Z – hráč byl v základní sestavě, S – hráč střídá v průběhu hry, L – hráč pouze seděl na lavičce náhradníků, G – počet gólů, P – počet proměněných penalt z celkového počtu gólů (sloupec G), V – vlastní góly, Ž – žluté karty, Č – červené karty

Poznámka: V tabulce jsou započteny zápasy, ve kterých byl hráč přítomen alespoň na lavičce náhradníků.

Pavel Mácha

Podepisuje se jako PMcha.

Věk: 42 let, vdovec, dvě prima děti.

Fotku mi zatím nedovolil. Pomozte mi ho ukecat, aby ji sem dal.

Zájmy: Sport, práce, cestování.

Petr Mácha

Kategorie: Žáci by Machys on the 31. 01. 2005

Narozen: ano

Výška: docela

Váha: těžká

Město: Sokolov

Bývalá škola: 6. ZŠ Sokolov

ICQ: 251675321

Mail: machys@gmail.com

Web: gen.mmister.com

Cintát: „Ti ho uříznu!“

Petr Mácha

Budoucí povolání: vystuduje jadernou fyziku, aby mohl velet ve velíně v Temelíně

Vlastní charakteristika: ;-D

Martin: Jedinej Krpař v naší třídě a jedno ze dvou třídních hovad (to druhý hovado jsem totiž já). Při hodinách kreslí vtipy (jak prvňák), bohužel mají tyto vtipy v poslední době klesající úroveň (jako třeba Kaly a Kaly & Klíště) a přestávám je chápat.

Máchys: Hele, moje fotka. Co tu dělá?

Štěpán Mácha

Přezdívka: damnum

Moje domovská stránka: <http://damnum.kx.cz>

Štěpán Mácha

O MNĚ:

```
#####
# ~ damnum (Štěpán Mácha or Štěpán for short) ~ #
# Motto [Live is to short...] #
# Quote (KS) [Mess with da best, die like a rest.] #
# Comic [Garfield] #
# Sicom [Red Dwarf, The IT Crowd] #
# Website [http://damnum.kx.cz] #
# SW [Linux, mutt, scribes, gnome, fvwm, stardict] #
# Linux Distro [Ubuntu GG, Arch Linux Don't Panic] #
# Locale [49°47'13.472"N, 14°17'57.849"E] #
# Jabber [damnum@jabber.cz] ICQ [249369232] #
#####
```

Rok narození: 19890530

Bydliště: Loc: 49°47'13.472-N, 14°17'57.849-E

Kraj: Středozeem

Linux používám od roku: 2006

Používám tyto distribuce:

Ubuntu

ArchLinux

Patička: [damnum][ŠtěpánMácha]

[<http://damnum.kx.cz>]

[damnum@jabber.cz]

6. Osoby zapsané ve svazcích ŠTB

<i>Příjmení, jméno</i>	<i>Narozen(a)</i>	<i>Typ spolupráce</i>
<i>Evidující správa STB</i>	<i>Krycí jméno</i>	<i>Svazek</i>
Mácha Bedřich	30. 01. 1922	Tajný spolupracovník
Centrála	Bedřich	6014
Mácha Bedřich	30. 01. 1922	Agent
neurčeno	Bedřich	6014
Mácha Bohumil	14. 06. 1929	Důvěrník
Praha	Richard	15481
Mácha Bohumír	22. 07. 1929	Důvěrník
Brno	Petr	9503
Mácha Dalibor	02. 03. 1960	Agent
Centrála	Dáda	18967
Mácha Dalibor	02. 03. 1960	Tajný spolupracovník
Centrála	Dáda	1896788
Mácha Emanuel	16. 12. 1924	Důvěrník
Ústí nad Labem	Emil	7931

Mácha Ferdinand 23. 03. 1935 Propůjčený byt
Plzeň Máj 25250

Mácha Ferdinand 23. 03. 1935 Kspirační byt
neurčeno Máj 25250

Mácha František 21. 08. 1925 Důvěrník
České Budějovice Robert 6698

Mácha František 21. 01. 1949 Důvěrník
Plzeň Mach 30329

Mácha Jan 09. 12. 1918 Důvěrník
České Budějovice 6466

Mácha Jan ??? Důvěrník
České Budějovice Javor 1669

Mácha Jan 16. 09. 1926 Tajný spolupracovník
Centrála Machač 753

Mácha Jan 16. 09. 1926 Agent
neurčeno Machač 753

Mácha Jaroslav 14. 06. 1943 Agent
Ostrava Šwarz 26647

Mácha Jaroslav 21. 12. 1910 Propůjčený byt
Ostrava 19163

Mácha Jaroslav ??? Tajný spolupracovník
Centrála Milan 7051

Mácha Jaroslav 14. 06. 1943 Tajný spolupracovník
Ostrava Šwarz 2664707

Mácha Jaroslav 21. 12. 1910 Kspirační byt
neurčeno 19163

Mácha Jiří 30. 01. 1946 Důvěrník
Praha Jíra 42673

Mácha Josef 22. 12. 1934 Důvěrník
Praha Mach 32090

Mácha Josef 22. 12. 1936 Tajný spolupracovník
Praha Jasan 4055

Mácha Josef 22. 02. 1936 Důvěrník
Centrála Kopřiva 9208

Mácha Josef 04. 02. 1927 Tajný spolupracovník
Centrála Mototechna 12048

Mácha Josef 04. 02. 1927 Agent
neurčeno Mototechna 12048

Mácha Josef 22. 12. 1936 Agent
neurčeno Jasan 4055

Mácha Josef 21. 09. 1929 Hlavní správa rozvědky StB
neurčeno Mudroch 164543

Mácha Karel 26. 07. 1959 Důvěrník
Praha Karel 42606

Macha Karel 02. 01. 1931 Agent
Centrála Antonín 14303

Macha Karel 02. 01. 1931 Agent
Centrála Hynek 14303

Macha Karel 02. 01. 1931 Agent
Centrála Jeníček 14303

Macha Karel 02. 01. 1931 Tajný spolupracovník
Centrála Antonín 1430388

Mácha Lubomír 07. 01. 1953 Hlavní správa rozvědky StB
neurčeno Milevský 196082

Mácha Luboš 21. 02. 1959 Agent
Brno Luboš 41642

Mácha Luboš 21. 02. 1959 Agent
Brno Švagr 41642

Mácha Luboš 21. 02. 1959 Tajný spolupracovník
Brno Švagr 4164206

Mácha Otmar 02. 10. 1922 Tajný spolupracovník
Praha Otmar 8590

Mácha Otmar 02. 10. 1922 Agent
neurčeno Otmar 8590

Mácha Pavel 03. 02. 1956 Hlavní správa vojenské kontrar
neurčeno 0

Mácha Petr 20. 06. 1957 Správa sledování StB
neurčeno 213295

Mácha Tomáš 23. 06. 1954 Důvěrník
Praha Tom 45667

Mácha Vladimír 16. 09. 1921 Důvěrník
Praha 14999

Mácha Zbyněk 27. 11. 1928 Agent
neurčeno Rostá 0

Mácha Zbyněk 13. 01. 1931 Důvěrník
Ostrava Zbyněk 27981

Mácha Zbyněk 27. 11. 1928 Důvěrník
Centrála Máj 22916

Mácha Zbyněk 27. 11. 1928 Agent
Centrála Rostá 6754

Mácha Zbyněk 27. 11. 1928 Důvěrník
Centrála Rostá 6754

Mácha Zbyněk 27. 11. 1928 Tajný spolupracovník
neurčeno Rostá 6754

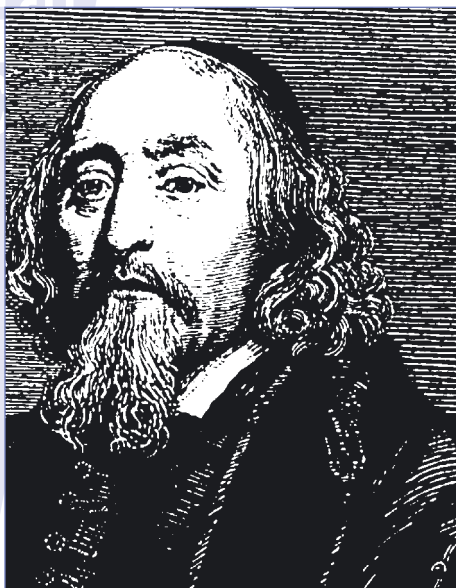
Mácha Zdislav 06. 09. 1931 Důvěrník
Ústí nad Labem 10636

Negativní máchologie – takto Mácha pravděpodobně nevypadal

O
objevení
— id
entifik
ace

Co skrývalo Máchovo jezero?

Literární zájem o Máchu je jen klasická kost předhozená hladovým psům

Obecná představa o fungování světového systému je důkazem, že slavná Leninova teze o „užitečných idiotech“ je jedním ze základních principů strategie a taktiky těch, kteří řídí náš životaběh. Nejde samozřejmě jen o tajné spolky, o zednáře či ilumináty, neboť ti jsou zase jen „užitečnými idioty“ na určitém stupni pyramidy „řídícího velínu“. (Poznámka: Například u zednářů skotského ritu je přelomovým stupněm, ze kterého má člen šanci přejít na druhou stranu a stát se Tím, Který Ví /dále jen TKV/, stupeň 30, čili rytíř Kadosch.) Občas se sice povede, možná však jde o řízený, schválený proces, něco jako zavedení samočisticích technologií, vydat knihu či natočit film přesahující do sféry zakázaného. Ale pro obyčejné lidi, pro konzumenty syntetického života, je to vše čirá fantazie určená jen a pouze k pobavení. Pokud je na světě několik stovek jedinců, kteří mají představu o skutečném stavu věci, buď mají nakročeno být v průběhu času

eliminováni (zbavení svéprávnosti či jinými způsoby, viz další text), nebo se musejí setsakra snažit vytvářet mimikry a být neustále ve střehu.

Tento text má být jen kusou zprávou o malém segmentu tzv. historie, neboť jeho autor by mohl ohrozit životy čtenářů, takže v některých místech musíte věřit, že autor ví, o čem píše, aniž by to mohl a musel nějak dokládat.

Že byl Karel Hynek Mácha členem zednářské lóže, není příliš známo. K zednářské práci se dostal přes Josefa Jungmanna, svého učitele na pražské filozofické fakultě. Jungmann, který byl již v té době „na druhé straně“, si všiml velkého Máchova literárního nadání, především lehké fabulace a výtečné práce se symboly. Současně oceňoval i Máchovy „turistické“ výkony. Nakonec se z Máchy stal „chodec“, přenášející na nějakou dobu důležité zprávy v prostoru malé střední Evropy.

Jungmann tehdy dostal za úkol připravit pro krizovou situaci, neboť Evropa se blížila k revoluci a zatím nebylo jasné, které síly budou zvoleny za hybatele dějin, převedení některých dokumentů do „nosičů“, dnes bychom řekli médií, jež budou po ruce, a přitom nikoho nenapadne, co „v nich je“. Tedy klasická finta: pod svícem bývá největší tma. (Poznámka: Je třeba pochopit, že TKV vždy pracovali na všech frontách, takže zároveň byly připravovány jednotlivé revoluce, zároveň se vytvářel záložní systém, kdyby se něco ne-

povedlo, zároveň se zajišťovaly zálohy proti revolucím, a navíc souběžně s tím byly hledány možnosti pro „zazimování“, umrtvení práce na neurčitý počet let.) Mácha byl tedy vyhlédnut pro takový úkol. A protože jednou z hlavních zásad TKV je „nikomu nevěřit a jistit se“, Mácha měl „zašifrovat“ jeden z parciálních dokumentů do dvou děl. Tím prvním byla samozřejmě lyricko-epická skladba Máj, to čtenář tušil již od začátku tohoto textu, tím druhým měl být jakýsi erotický deník.

Kabalistický způsob „šifrování“ je poměrně složitá věc, zde nemá smysl vůbec něco vysvětlovat. Pokud někdo není schopný pochopit text Sefer Jeciry, tak mi musí věřit. (Poznámka: Zde je nutné připomenout, že vědou odmítaný Eliphas Lévi, magik a kabalista, byl taktéž TKV. Aby „svedl lovce z cesty“, využil starou metodu, kdy část stop je pravých, ale ve spojení s podvrženými ztrácí ty správné verifikovatelnost. Takže Léviho dílo je třeba umět číst, každopádně to, že kabalou, moudrost získanou od Atlanťanů, „vyvezli“ Židé, tedy Mojžíš, z Egypta do své vlasti, je nutné pokládat za historickou pravdu.)

Mácha začal na obou dílech pracovat již na začátku třicátých let 19. století, informace o náčrtu k Máji z roku 1834 je falešná, to už bylo dávno vše načrtnuto. O tom, zda si Mácha uvědomoval, co vlastně dělá, můžeme spekulovat, ale vzhledem k systému práce TKV si myslím, že něco věděl, ale bylo to úplně jiné vysvětlení, které se mu dostalo. Co totiž ještě nevíme, to je – kdo byl osobou řídící Jungmanna. Neboť je zřejmé, že Praha je tzv. Nový Jeruzalém a hrála v operačních mapách TKV důležitou roli.

O kabalistickém šifrování se dnes můžeme přesvědčit třeba v architektuře. Některé Santiniho stavby, třeba kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáře nad Sázavou, jsou budovány podle číselného klíče (ve Žďáře je to třeba číslo 5), díky kterému je pak možné odemknout vchod

do úplně jiných informačních sfér. Mácha Santiniho dobře znal. (Poznámka: Jedna ze současných pražských lóží se jmenuje Santini.)

Práce byla dokonána, obě díla napsána. O tom, zda se TKV rozhodli Máchu zlikvidovat, můžeme jen spekulovat, ale většinou platilo, „že když mouřenín vykonal své, nebylo ho již třeba“. Na rozdíl od totalitních režimů TKV vysloveně likvidace neprováděli a neprovádějí (na to mají jiné způsoby, jde o likvidace záležitosti tzv. na okolnostech, tedy napomáhá se dle potřeby a situace). Shrňme tedy: Kdyby Mácha nezemřel v důsledku hašení požáru v Litoměřicích, zemřel by v blízké době jinak, více či méně přirozenou smrtí. Neměl z tohoto pohledu dobrou kartu.

Ale abychom se vrátili k našemu původnímu zadání. Zatímco Máj se stal nakonec asi nejpodstatnějším dílem české literatury a klíčem k literatuře moderní, aniž by kdo tušil, co vlastně „v sobě skrývá“, tak Máchův erotický deník (nechme mu tento pracovní název), se vlivem Velkého Konstruktéra (a to je jeden z mála případů, který TKV nemohou ovlivnit) nepodařilo „provést“ dějinami tak, jak bylo naplánováno. Protože deník měl být protipólem díla milovaného a váženého, tedy Máje, měl se stát „skrytým“ dílem, které bude vždy existovat, filozof by řekl bytovat, na periferii literatury a zájmu většinového čtenáře (a bude odsud vyzvednuto podle potřeby, třeba také nikdy). Jenže po Máchově smrti se naneštěstí opsané části deníku objevily, originál však ne. Jak Sabina, tak Arbes, kteří patřili k prvním „uvaděčům“ Máchova erotického deníku, samozřejmě byli taktéž „užitečními idioty“, pracovali s těmito zlomky jen proto, aby se dostali ke kompletnímu originálu. Sabina na rozdíl od Arbese byl veden kamarádky pohnutkami (tehdy ještě nepodepsal spolupráci), ale ve výsledku je to jedno. Na to obecně zapomínáme. Že ve výsledku jde o výsledek, nikoli o dojem či cokoliv jiného.

Mácha začal na obou dílech pracovat již na začátku třicátých let 19. století, informace o náčrtu k Máji z roku 1834 je falešná, to už bylo dávno vše načrtnuto. O tom, zda si Mácha uvědomoval, co vlastně dělá, můžeme spekulovat, ale vzhledem k systému práce TKV si myslím, že něco věděl, ale bylo to úplně jiné vysvětlení, které se mu dostalo. Co totiž ještě nevíme, to je – kdo byl osobou řídící Jungmanna. Neboť je zřejmé, že Praha je tzv. Nový Jeruzalém a hrála v operačních mapách TKV důležitou roli.

K této práci byli dokonce využíváni senzibilové (o tom by mohl referovat profesor Rejdák, kdyby žil, nebo profesor Vondráček, kdyby žil). Na konci padesátých let došlo k několikaletní pátrací akci na severním břehu Máchova jezera, asi padesát metrů kolmo od Jarmiliny skály, kde byl před válkou pomník K. H. Máchy. (Poznámka: Tato událost se vlastně stala jakýmsi vzorem pro pozdější akci Neptun, kdy byly v roce 1964 na Šumavě v Čertově jezeře nalezeny předem podvržené německé válečné archivy. O tom píše podrobně Ladislav Bitman.)

Je samozřejmě možné, že šlo o akci jednotlivce či skupiny lidí mimo TKV, mohlo jít i o akci schválenou TKV, dokonce mohlo dojít k rozporu mezi jednotlivými odbory KTV. Pravda je, že na mnoho desetiletí byl originál Máchova deníku „nezvěstný“. Obrovský zájem o něj měl například Walter Jacobi, šéf úřadovny SD v Praze od počátku okupace, jinak též autor knihy Golem, metla Čechů. Jacobi jako přítel Heinricha Himmlera dostal za úkol pátrat po Máchově deníku a některá zátčení, která dnes popisujeme jako protio-kupační aktivity odboje, jsou spojena právě s hledáním důležitého dokumentu. Než byl Jacobi po válce popraven, vyšetřovala ho delší dobu speciální Berijova jednotka, kooperující s českými úředními místy.

I československý poúnorový režim vybudoval na ministerstvu vnitra oddělení, které se snažilo mj. najít stopy po Máchově deníku. K této práci byli dokonce využíváni senzibilové (o tom by mohl referovat profesor Rejdák, kdyby žil, nebo profesor Vondráček, kdyby žil). Na konci padesátých let došlo k několikaletní pátrací akci na severním břehu Máchova jezera, asi padesát metrů kolmo od Jarmiliny skály, kde byl před válkou pomník K. H. Máchy. (Poznámka: Tato událost se vlastně stala jakýmsi vzorem pro pozdější akci Neptun, kdy byly v roce 1964 na Šumavě v Čertově jezeře nalezeny předem podvržené německé válečné archivy. O tom píše podrobně Ladislav Bitman.)

Hledání v Máchově jezeře bylo bezúspěšné, alespoň tak zněla svodka pro nejvyšší představitele strany a vlády. Pouze několik zasvěcených vědělo, že asi třetí den bylo cca 45 metrů od břehu, v nevelké hloubce, nalezeno měděné pouzdro s vyrytým nápisem Dichtung und Wahrheit. V pouzdře však kromě několika cárů textilu nebylo vůbec nic. Přesto se představitelé vnitra domnívali, že jsou na správné stopě, ale že je někdo předešel. Stará pravda říká, že když tě někdo přede-

šel, musíš se ho snažit dohnat. (Poznámka: Autor tohoto textu měl možnost nahlédnout do tajného vyšetřovacího spisu, kde je textil popsán jako materiál, ze kterého se šilo spodní prádlo. Je tedy více než pravděpodobné, že tu šlo o jakousi fetišistickou trofej, spojenou nejspíše s Lori.)

Jenže skutečnost je úplně jiná. Originál Máchova deníku byl ukryt v Litoměřicích téměř sto let v jednom osobním archivu v domě na náměstí, 6. května 1939 pak byl převezen v rakvi s Máchovými ostatky na pražský Slavín na Vyšehradě, tedy před očima pracovníků německého SD. Na Vyšehradě byl „pohřben“ na dalších více než 60 let.

Na jaře roku 1990 (přesné datum záměrně neuvádím) byl Máchův hrob otevřen, deník vyzvednut a vše zase uvedeno do původního stavu, aniž by si kdokoli z návštěvníků Vyšehradu uvědomil, že viděl něco, co neměl (a ani by mu to někdo věřil).

Je zřejmé, že originál Máchova deníku se už nikdy nedostane ke čtenáři. To, co máme k dispozici, jsou jeho menší, nedůležité části, případně falza. Jestli mohou věty o „picání“ někoho vzrušit, pak musíme samozřejmě opět a znova konstatovat, že metoda „dvojitého jištění“, s níž tak rádi TKV pracují, zde zase slaví vítězství. Zda je to dobře, či špatně, těžko říci.

Abychom byli realisté, musíme předpokládat, že svých „Máchů“ má světová kultura mnoho. Tedy že existuje určité množství výtečných děl ze všech uměleckých oblastí, tanečních, operních, baletních, architektonických, filmových apod., jež jsou vlastně jen obaly, které byly vytvořeny jen proto, aby skryly nějaká jiná sdělení.

Možná, že tento článek některými z vás otřese, ale musel jsem to napsat. Máchovo výročí je k tomu dobrým důvodem.

Jakub Šofar

O
hledání
– in
trospe
kce

Chtěl by Mácha létat po světě?

V našem pátrání po Máchovi
jsme samozřejmě nemohli
vynechat Facebook,
a tak jsme narazili
na profil vedený
na jméno
John Mácha
Zvišněspad.
Rozhodli jsme
se ho vyzpovídat.

Jak vznikla tvoje přezdívka Mácha?

Mám to spojené s časy na střední škole. Velkou zábavou tam pro nás bylo psaní sprostých, pomluvných básniček na spolužáky a učitele. Co člověka baví, v tom se stává mistrem. Rád bych věřil tomu, že za přezdívkou je psaní milostných básní nebo podobnost k Máchovi, kterého nám náš češtinář vylíčil jako podivína v dlouhém kabátě, který nereaguje na lidi kolem, sedává na kopci a kochá se krajinou. I to se mým životem prohnalo, pravda ale je, že už přesně nevím, jak jsem k té přezdívkce přišel, a nikdy jsem se o to nestaral, protože byla z těch, za které jsem se nemusel stydět.

Četl jsi Máchu třeba na střední škole? Tedy kromě obligátního „Byl pozdní večer...”

Patřím k lidem, kteří si nepřečtou báseň, dokud jim ji někdo nestříčí pod nos. Kromě Máje jsem četl jen kousek Marinky a Cikánů. Nejspíš víc pro to jméno než pro nadšení z krásného jazyka. Kdysi jsem si ale dal za cíl naučit se Máj nazpaměť. Asi nemusím dodávat, jak to dopadlo.

A co Zvišněšpad?

Zvišněšpada jsem vymyslel natruc Facebooku. Zakazovali psát jiné než vlastní jméno, speciálně zmiňovali spojení slov. Tomu se nedalo odolat.

Tvůj jmenovec Karel Hynek Zvišněšpad, chci říct Mácha, byl znám jako poutník. Pokud vím, tys před časem absolvoval pěší pouť do Santiaga de Compostela. Jaké to bylo?

Úžasné a nepopsatelné. Za pár dní hodíte staré starosti za hlavu, zbude jen starost o jídlo a střechu nad hlavou a věřte mi, že příroda vás nikdy nenechá na holičkách. A pak si celé dny můžete přemýšlet, nad čím chcete, a jakoby náhodou nacházejete odpovědi. Funguje to nádherně.

Jediný stereotyp je chůze. Ta se vám však stane přirozenou, radostí a drogou. Každý den jiný kraj, jiní lidé, jiné chuť, vůně, nové otázky a odpovědi. Často slyším: „Kolik to je kilometrů? Tak to bych neušel! Ani bych to psychicky neunesl.“ Ale ono to vůbec není o honění kilometrů. Jdete jen tolik, na kolik se cítíte. A když pak jdete v polích či po hřebeni a kocháte se západem slunce, brečíte radostí ze svobody a žhnete láskou ke všemu živému, vůbec si nevzpomenete na předšlých čtrnáct studených, deštivých dnů, kdy vám nebylo do

skoku. Věřím, že v takových chvílích se dají psát básně. Je to jako se vším: kdo nezkusil, nepochopí.

Cítíš nějakou spojitost své přezdívky se svým cestováním?

To vědomě necítím, I když těžko říci, jaký vliv má na člověka přezdívka. Můj kamarád, odmala s přezdívkou Rampa, si nedávno udělal letecké zkoušky. Chtěl by Mácha létat po světě, kdyby mohl? Nebo by raději šel na Bezděz? Zkuste si říkat pár týdnů Hannibal, Lennon, matka Tereza nebo Paroubek, a uvidíte, jaký to na vás bude mít vliv.

Připravil

Pavel Voňka

O
hledání
– in
trospe
kce

Výpis z pitevního protokolu č. 27569X

Mrtvola muže středního věku, s nápadným vyhubnutím.

Posmrtná ztuhlost je dobře vyznačena, posmrtné skvrny jsou světle fialové, nelze je vytlačit. Kůže celého těla vykazuje posmrtnou bledost.

Při otvírání dutiny lební jsou lební pokrývky bledé, suché. Mozek je přiměřeně uložen, zmenšen, se známkami silné atrofie ve frontální oblasti, mozkové závitky jsou zúžené, oploštělé. Rýhy mezi závitky jsou rozšířené. Na řezu je mozek bledý, je patrně špatné rozlišení bílé a šedé hmoty, postranní komory jsou rozšířené, mozeček je bez ložiskových změn.

Pravá i levá plic s normálním počtem laloků, jsou patrné zbytky po srůstech na pleuře, konzistence plic je tuhá, barva zašedlá, z řezu vytéká zpěňná tekutina. V pravé plicí hnisavá ložiska v dolním laloku. Bronchy s mukopurulentním obsahem.

Srdce má zbytnělé obě komory, váží 510 gramů. Epikard je zakalený, zmnožený perikardiální tuk. Perikardiální dutina obsahuje malé množství jantarové tekutiny. V pravé komoře malé množství sražené krve, chlopně jsou jemné. Stěna pravé komory mírně ztlustěná. Svalovina levé komory ztlustěná, zhojená jizva po infarktu diafragmaticky, nyní známky nekrózy laterálně. Chlopně jemné, foramen ovale uzavřeno. Aorta a koronární tepny se znám-

kami aterosklerózy, v r. circumflexus patrný trombus.

V břiše mírně zvětšená slezina a játra. Pulpa sleziny se stírá. Játra mají jemně hrbolatý povrch, jsou tuhé konzistence, struktura je uzlovitá, jsou patrné známky městnání v portálním řečišti, překrvená střeva. V žlučníku dva velké kameny. Ledviny mírně zmenšeny, jemně hrbolatého povrchu, v levé ledvině u horního polu cista s čirým obsahem, páničky a uretery volné. Nadledviny mírně zvětšené. Žaludek prázdný, na sliznici patrné drobné eroze. Tenké střevo bez zvláštního nálezu. V sigmatu patrné divertikly. V konečníku tuhá stolice tmavohnědé až černé barvy. Pankreas prorostlý tukem.

Aorta sklerotická, nerozšířená, končetinové tepny průchodné bez trombů.

Prostata celkově nezvětšená, patrné zvětšení středního laloku. Varlata přiměřeně velká.

Tento stručný zápis byl nalezen v archivu prosektury během jeho likvidace. Ačkoliv není úplný a chybí definitivní závěr, byl před skartováním skenován a uchován v digitalizované podobě. V dalším průzkumu byla nalezena i úvodní strana tohoto zkráceného protokolu. Pomocí stejného označení se podařilo zjistit v Knize pitev i jméno zemřelého, kterým je pan Jan František Mácha.

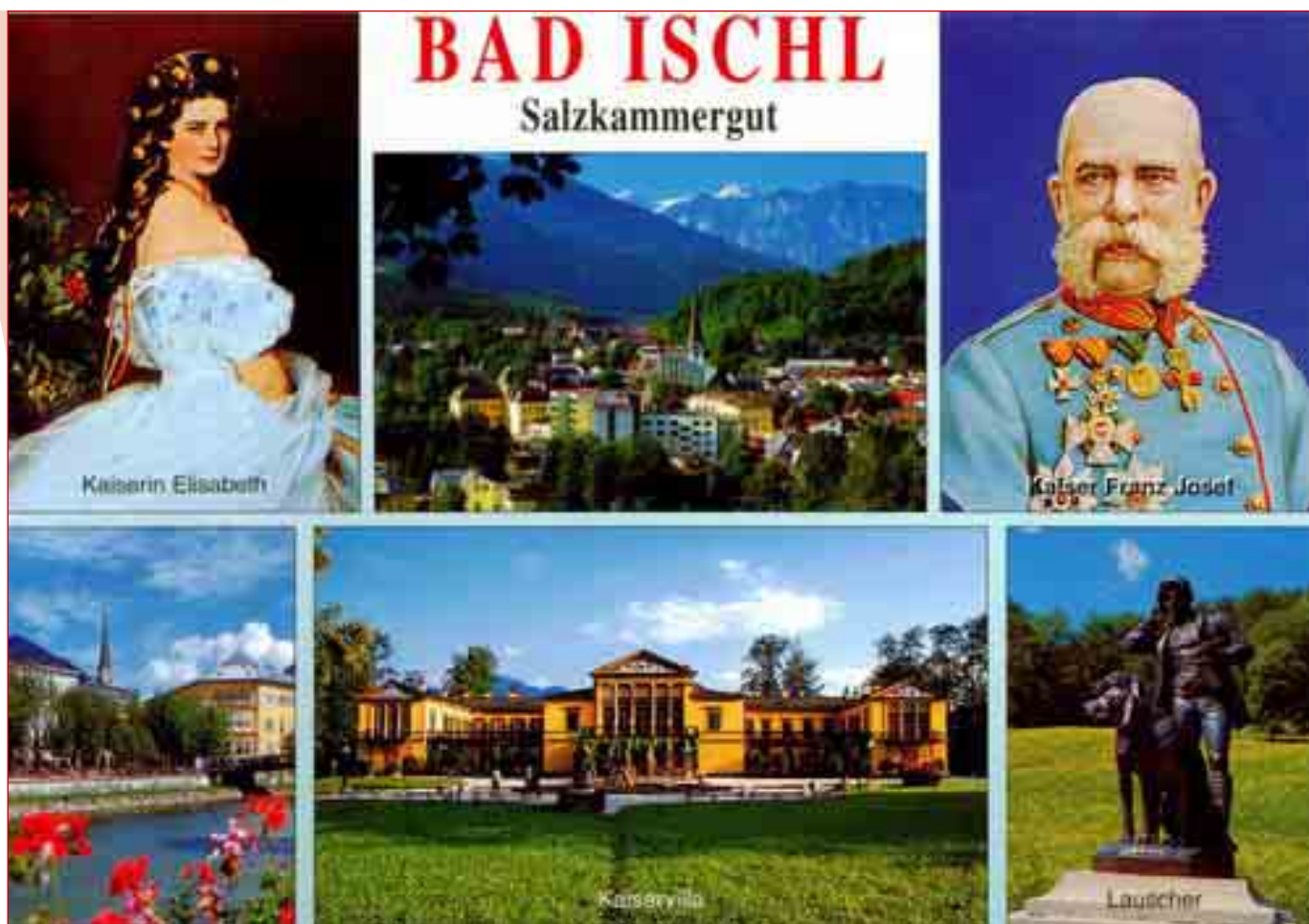
Auto s bagáží

Máchův deník na cestě do Itálie

4. 8. 2010

Ráno v 9.00 sbaleno a naloženo do autáku. Z Ordovické 25 v Praze-Stodůlkách vzhůru na cesty! Havárka na sjezdu k Barrandovskému mostu, totálně zacpaný. Synátor Matěj si ráčil vzpomenout, že brejle nechal při nakládání bagáže na kastlíku. Bez brejlí je nám potápěčská výbava na hovno. Zpátky domů. Idiot! Tábor: máme sekeru dvě hodiny. Budějice: chcací pauza u benzinky. Beru natural, plnou nádrž, 1834 Kč. Dolní Dvořiště: kde jsou celníci? Klasický český šlendrián. Rakušáci jsou zase Češi bez fištrónu a ostuda Němců.

Tohle by se v echt Německu stát nemohlo, že hraniční závora není. Linec. Dana píčoviny o lineckým těstě a místo na Salcburk jsme na obchvatu odbočili na Vídeň. Do Bad Ischlu po okreskách. Císařská vila, focení s bustou Franze Josefa. Po jezerech: Wolfgangsee, Mondsee, proč se nepokochat, do Benátek dneska už beztak nedojedeme. Salcburk, penzion Vogelweidhof.

Bad
Ischl

5. 8. 2010

Snídaně v kavárně na Sinhubbstrasse. Bych se kouknul do fabriky k Porschákům, ovšem Dana že chce teda na Arenberg. Říkám: Jedeme, než se zase rafneme. Sofort nach Innsbruck. Když tam byla v šestasedmdesátým olympiáda, chytul mě slepák a odkoukal jsem ji na telce ve špitále. Na oběd do bufáce Antona Innauera pod skokanským můstkem. Olympijský vítěz, a kdo ho dneska zná... Bratwurst, žemle, zelí, hořčice, mňam! Po A13 Steinach am Brennen, Brennero, Vipiteno, Campo di Trens, Bressansone, Bolzano. Bych to dojel až do Benátek na drc, ale Dana že jsem vychrupnul u Innauera pět Schneitlů, že zaparkujeme v Bolzanu a přespíme. Penzion na Via Piave, špeluňka. Sedm panáků grappy. Na šrot. Noc v autě zaparkovaném na náměstí Mazziniplatz.

Dálnice

Innsbruck

Bratwurst

6. 8. 2010

Vysral se a vyblil v Parco Petrarca u vzrostlé túje. Říkanka: tu je vzrostlá túje, nad opilcem se slituje. Na odpočívadle u Egna na WC do mekáče. Pořád bez dálniční známky do Trenta. Carrabinieri. Dáně: Nekafrej mi do toho, já to s nima sfouknu; 200 euro za přimhouření očí a jenom deset euráčů pokuta! Z dálnice na SS 47 a Borsos Valsugana, Gringo, Bassano del Grappa. Gringo, povím ti, že při vyslovení slova grappa se mi doteď obrací kufr. Mimochodem kufr od Brunottiho košťuje v Holešovický tržnici u Vietnamců polovic

Bassano del Grappa

Padova

Carrabinieri

pomádovaná taliánská buzna, nicméně nám poradil dobře: jet na Lido di Jesolo.

7. 8. 2010

než tady v Itálii. Na kruháku jsme ;odbočili na Camposampiero. Matěj že jo, říkám mu: podívej se do té mapy, ta je od čumění, a ne od ležení na klíně! Místo do Benátek na Padovu. Možná jsme v ní měli zůstat, v Benát-

kách dohromady kulébr. Hafo turistů. Dvě hodiny kroužení gondolou po městě a hledání penzionu. Hledání zaparkovaného auta. Stopaře normálně neberu, ale viděl jsem ho v té gondole. Chtěl vzít do Eraclea. Na-

Válení na pláži u moře. Na obloze azuro, zato Nastro Azurro stojí za starou belu. Rezatá vodička bez řízu, něco jako jihlavské Ježek. Přesto jsem jich postupem času dvanáct udělal u stánku u majáku.

Jesolo lido

V noci skučení, Dana i Matěj
spálení od sluníčka.

8. 8. 2010

Oběd v pizzerii Perla Nera. Z ne-
škodného hovoru nad lasaněmi
o Vatikánu se rozpoutala hádka
jako prase. Po obědě sedáme do
autáku a jedeme do Benátek. Da-
na tvrdila, že je Vatikán na ná-
dvoří Dožecího paláce. Samo-
zřejmě že je v Římě!

9. 8. 2010

Zase na cestu. San Michele al Tag-
liamento, Cervignano del Friuli,

Perla Nera

Dóžeci palác

San Bartolomeo

Ronchi dei Legionari. Přestože jsme před Turicem píchнули a musel jsem měnit rezervu, máme dost času, a proto si uděláme odbočku na Grado. Máme totiž na Gradu chatu, na tom Gradu u Čelákovíc. Není ale Grado jako Grado, ať je cizina sebekrásnější, když se sejdem u Bódi Huňáta na mariáši, má to přece jen peprnější grády. Po E70 podle pobřeží až do kempu San Bartolomeo v Muggii. Chatka za 75 euro na den. Máme to koupené do 16. 8.

10. 8. 2010

Výlet do Terstu.

Grado

Terst

Terst

Následující den se Rudolf Mácha probudil v 8.30. Posnídal caffè latte a bagetu s parmskou šunkou. U toho sledoval v TV magazín Sport Destination. Po snídani konečně došlo na potápění. Celá rodina se odebrala na nedalekou pláž. Za pomoci sy-

na Matěje se Rudolf Mácha nasoukal do potápěčského obleku, na záda si připnul tlakovou láhev s kyslíkem, nasadil brýle, do úst šnorchl. Do moře vstoupil v optimistické náladě, jak je patrné na fotografii pořízené Danou Máchovou pár okamžiků

před zanořením. Byla středa 11. 8. 2010, 9 hodin 46 minut.

Redakce Dobré adresy děkuje paní Daně Máchové za laskavé poskytnutí deníku zesnulého Rudolfa Máchy.

O hledání
– in
trospe
kce

Mácha Mácha Mácha jak se to rýmuje

Před vážně. Je samo sebou, že na Máchu a jeho Máj nikdo při výčtu toho nejznámějšího a nejčtenějšího z české literatury většinou nezapomene (i když většinou o Máchovi samém ví prd, není ho ani schopen zařadit do období a z Máje zná nějakou přisprostlou variaci na první dva verše nebo naopak na volání: Hynku! Viléme! Jarmilo!).

Měl jsem v rámci pracovní povinnosti za úkol přečíst za poměrně krátký časový úsek asi 600 básnických sbírek současného domácího veršotepectva. Nejčastěji vyskytujícím se symbolem české poezie jsou „křídla“ a „let“ (vzlet, přelet, i pád), vykonavateli jsou obecně ptáci či jednotlivé ptačí rody, poté andělé následování Ikarrem. Kdyby toho nebylo, česká poezie by byla jako ementál. Snažit se vysvětlit tuto křídloománii roky nesvobody, to nefunguje, protože se s tímto symbolem pracuje pořád, v letech nesvobody, relativní svo-

body i svobody bez přívlastků. Převáděno na grafické znázornění, žádné kolísání, žádné strmé propady.

Jenže „křídla“ jsou samozřejmě velice obecné slovo a ještě ke všemu s obrovským básnickým potenciálem. Stálo by za to zjistit, zda to platí i v jiných národních literaturách, ale nevím, zda takto koncipovaný průzkum byl prováděn.

Pokud bychom hledali nějaké konkrétnější slovo, symbol, za kterým se větší část české poezie posledních několika generací vydává jak krysy za pištcem, pak to není slovo označující předmět, pocit, ale je to jméno Mácha a vše s ním spojené (K. K. Mácha, Karel Hynek Mácha, Karel Hynek, máchovský, Máj, byl pozdní večer, hrdliččin zval ku lásce hlas, Hynku! Viléme! Jarmilo! plus další odvozeniny, napodobeniny či legrácky).

Máj je zakladatelským počinem nové české poezie, je bránou i klíčem ke zhruba stopadesátileté pouti za přeludem Parnasu (abych nebyl nařčen z totální neznalosti, snažím se to číslo odvodit od doby, kdy byl Mácha již jednoznačně přijímán kladně, kdy se tedy už neozýval žádný Chmelenský, Čelakovský či Tomíček, tedy po vydání almanachu Máj). To, oč tu běží, je, zda je Máj, potažmo jeho autor, pokud je opravdu zásadním dílem české poezie, v této pozici, protože byl první, protože ho dosud „kvalitativně“ nic nepřekonalo, nebo zda jde o souhru náhod. Případně, zda je to úplně jinak.

Nepochybně každá generace (přemýšlel jsem, zda mám před slovo „generace“ vložit slovo „čtenářská“, ale myslím si, že ta množina je v tomto případě daleko větší, že sem patří i mnoho nečtenářů, tedy těch, kteří jsou čtenáři jen ad hoc či z donucení) přidávala Máchovi další a nové atributy, jež měly s jeho poezií málo společné nebo vůbec nic. Stačí se zmínit o třech máchovských verzích, které mají v dnešní době svoje místo jisté. Je to Máchova podobizna od Jana Zrzavého, Mácha jako chodec nejen po vlastech českých a Mácha jako autor velice otevřené erotické výpovědi. Domnívám se, že nejde v žádném případě o adoraci (fanykovství) jako v případě rockových ikon. Mácha má od každého něco a každý má něco od Máchy, a jestli je tato společnost rozhádaná, nejednotná, závistivá, pak Karel Hynek Mácha „je fajn“. A hlavně je už dávno mrtvý, což je v českém prostoru velká výhoda.

Důležitou, i když veřejně příliš nedeklarovanou roli hrál Mácha v šedesátých letech. Tradice studentských majálesů, oslav příchodu máje (nikoli května – odtud: byl by Máchův „úspěch“ stejný, kdyby se jeho dílo jmenovalo Květen?) a oslava studentského života byla spojena s „návštěvou“ Myslbekovy sochy na Petříně (1912), která představuje básníka sice v nadživotní velikosti, ale ne zas příliš „zveličeného“. V tomto místě je třeba připomenout, že králem majálesu v roce 1965 byl zvolen Allen Ginsberg. Proces hledání studentské emancipace, vrcholící strahovskými událostmi, to je specifické studentské pražské jaro, které ovšem nekončí bouřemi jako v západní Evropě, protože republika prochází daleko podstatnější proměnou. Spíše než revoluční vůdcové typu Cohn-Bendita či Dutschkeho se u nás hledá méně kontroverzní postava, jakýsi „hippie“ guru, a tím je pro část mládeže písničkář = „mácha v texaskách“. Tento proces, který nezastavily ani okupační jednotky, a ani Palachův čin, nekopíruje tedy to, co se dělo nejen ve svobodném světě, ale třeba i v Polsku. Volně by se to dalo interpretovat: ne Che Guevara, ale Mácha. To je pragmatická „dohoda“, neboť české revolucionářství je sice opíjivé a vášnivé, ale krátké.

Než se začneme věnovat konkrétní „máchologii“, dovoluji si citovat z jedné dnes už jen veselé knihy, která však patří k české paměti a je třeba si v ní občas číst. Václav Kopecký (1897–1961), jeden z Gottwaldových „karlinských kluků“, v letech 1945–1953 ministr informací, v roce 1954 ministr kultury a poté místopředseda vlády, hlavní představitel kulturní politiky KSČ, vydal v roce 1960 ve Státním nakladatelství politické literatury spisek, jinak se to nedá nazvat, *ČSR a KSČ. Pamětní výpisy k historii Československé republiky a k boji KSČ za socialistické Československo*. V kapitole *Některé problémy ideologické a kulturní. II. sjezd svazu čsl. spisovatelů. Boj proti revisionismu* mj. píše: *Když jsem četl poslední sbírku básní „Monology“ Milana Kundery, na jehož zvláštní talent vždy upozorňovali Vítězslav Nezval a Jiří Tauffer, a když jsem viděl, jaký odpor Kunderova sbírka básní vyvolala, pomyslel jsem si, proč naše mladé básníky ve věku jejich*

Důležitou, i když veřejně příliš nedeklarovanou roli hrál Mácha v šedesátých letech. Tradice studentských majálesů, oslav příchodu máje (nikoli května – odtud: byl by Máchův „úspěch“ stejný, kdyby se jeho dílo jmenovalo Květen?) a oslava studentského života byla spojena s „návštěvou“ Myslbekovy sochy na Petříně (1912), která představuje básníka sice v nadživotní velikosti, ale ne zas příliš „zveličeného“. V tomto místě je třeba připomenout, že králem majálesu v roce 1965 byl zvolen Allen Ginsberg. Proces hledání studentské emancipace, vrcholící strahovskými událostmi, to je specifické studentské pražské jaro, které ovšem nekončí bouřemi jako v západní Evropě, protože republika prochází daleko podstatnější proměnou.

Představa, že by byl někdo pochválen v době, kdy republika dobudovala základy socialismu a přechází do etapy rozvinutého socialismu (nová ústava a přejmenování České republiky na Československou socialistickou republiku), za milostnou romantickou poezii, je úsměvná. Pokud ano, musela by to být milostná poezie s rudými prapory, budováním nového lepšího a hrází proti imperialismu. Dostalo-li se husitům označení za jakési protokomunisty, proč by nemohl být Máchas pasován na barda, který je z Bezdězu a Radobýlu schopen vidět červánky nového, socialistického člověka. Navěsíme-li však na mladý doubek všechny vánoční ozdoby, řetězy, stejně z něj vánoční stromek nebude.

jinošské obrazivosti a ve věku jejich nejsilnějších nezkažených citů mladí neuchvátí touhu vytvořit novou milostnou poesii naší nové, socialistické doby a poesii romantickou, avšak poesii krásnou, poesii síly „Máje“ Karla Hynka Máchy. A když jsem jednou mluvil se soudruhem Fr. Vrbou, redaktorem „Literárních novin“, řekl jsem mu, že mladá generace básníků a spisovatelů musí být přece uchválena novým věkem, v němž vstupujeme, věkem atomů, družic, raket, věkem dobývání vesmíru člověkem a věkem, kdy člověk na Zemi se všestranně bude měnit v člověka vítězného socialismu a komunismu. Brzy po vydání Kopecký zemřel a na jeho knihu se začalo „zapomínat“, protože některé autorovi „výpisy“ byly moc i na přece jen o „pídu“ liberálnější stranu (ve srovnání s počátkem padesátých let). „Vyzvednout“ Máchu a operovat s ním v takovémto kontextu je poměrně legrační, nicméně to dokladuje, že Kopecký intuitivně tuší jeho potenciál, který je možné využít (a zneužít), neboť je zřejmé, že s hrdiny oficiálně adorovanými (Fučík atd.) se již nedá příliš propagandisticky pracovat (s tím přišla zase až normalizační moc, i když věděla, že prodává prošlé zboží). Pravdou však je, že Kopecký se sám pokládal za literáta a „muže kultury“, takže jeho výlet do českého romantismu se dá v jeho případě pochopit i jako projev přihlášení se ke „kumštu“. Ono vybidnutí k napsání „milostné poesie naší nové, socialistické doby“ má v sobě zásadní rozpor. Představa, že by byl někdo pochválen v době, kdy republika dobudovala základy socialismu a přechází do etapy rozvinutého socialismu (nová ústava a přejmenování České republiky na Československou socialistickou republiku), za milostnou romantickou poezii, je úsměvná. Pokud ano, musela by to být milostná poezie s rudými prapory, budováním nového lepšího a hrází proti imperialismu. Dostalo-li se husitům označení za jakési protokomunisty, proč by nemohl být Mácha pasován na barda, který je z Bezdězu a Radobýlu schopen vidět červánky nového, socialistického člověka. Navěsíme-li však na mladý doubek všechny vánoční ozdoby, řetězy, stejně z něj vánoční stromek nebude.

Ještě jednu citaci připojuji, čerstvou, z listopadu 2010, kterou nebudu komentovat, přestože mi v kontextu média, ve kterém byla otištěna, připadá spíše, že jejím autorem je někdo z Monthy Pythonů: *S nehasnoucím a neslábnoucím svitem jasné hvězdy září na českém básnickém nebi už téměř dvě století dílo Karla Hynka Máchy. Mácha vzlétl na toto nebe s razancí komety a jako kometa i zapůsobil, svým světlem přitahoval i odpuzoval – nejen za života, ale i po smrti.* Autor taktéž není praktikujícím astronomem (i když se hvězda proměňuje v kometu). Libuše Benešová, bývalá předsedkyně Senátu ČR a bývalá předsedkyně ODS, dnes pracující jako ředitelka archivu Pražského hradu, je jistě taktéž básnířka (všimněte si, že v textu, který není básní, se vyskytuje slovo „vzlétl“, viz můj komentář ve druhém odstavci); bylo otištěno v newsletteru CEP (Centra pro ekonomiku a politiku).

Zkoumáme-li použití máchovských odkazů v české poezii, je možno vyslovit následující tezi: Karel Hynek Mácha je snad jediná osoba (symbol), na kterém se shodnou všechny veršující (minimálně čtyři) generace, všechny směry, ideologie, typy českého básnictví. Pokaždé jde o jinou část Máchy, ale nikdy to není v rozporu s druhými, nikdy nejsou ty ostatní (nevybrané, nepoužité) postaveny proti. Pokud by se dnes mohl vrátit čas a pokud bychom stáli před úkolem sjednotit české básníky (potazmo jejich spisovatelské organizace), pak Mácha je tím sjednotitelem, je jakýmsi Sámem, franským kupcem, pod jehož vedení se všichni uchýlí (možná s reptáním, ale kdo nereptá, ten nežije). Dokonce bych si dovedl představit politickou stranu, jejíž programem by byl Karel Hynek Mácha. Na každé schůzi by se zjistila účast, přečetl by se Máj (to by bylo vyznamenání) a pak by se šlo domů.

Nechci rozdělovat básníky do chlívčků, napíšu jich několik abecedně seřazených jako vzorek těch, v jejichž díle je Mácha přítomen (citace, použití motivu, přihlášení se ke jménu, využití symbolu, parodie atd.): Zdena Bratršovská, Čan/Tomáš Ungár, Jaroslav Čejka, Zbyněk Hejda, Bohumil Hrabal, Lubor Kasal, Peták Lampl, Jiří Kovtun, Jiří Kuběna, Ludvík Kundera, Michal Matzenauer, okruh Branických almanachů, Fanda Pánek, Petr Prouza, Karel Sýs, Vodnaňský & Skoumal, Miroslav Wanek, Karel Zlín, Jiří Žáček.

Je jich samozřejmě víc (mnoho písňových textů – Jiří Traxler, Radůza, vulgární parodie povedené /Sírius Vokno čili Jan Werich & Jiří Voskovec/ i nepovedené). Ukázky zde neuvádím, protože by byl tento příspěvek zbytečně dlouhý, a pokud o to má někdo zájem, ať si to najde (aspoň tak podpořím četbu). Ale... tak jste mě ukecali, aspoň tu Radůzu.

Zahrály housličky
po sté takt třetí
jak pára z konvičky
do nebe letí
Hynku, Viléme,
Jarmilo, Jano
foukám kouř do svíčky
zkus to na piáno
(Zahrály housličky)

Aby mi bylo dobře rozumněno, netvrdím, že úplně každý český básník (textář, parodista), někdy napsal něco, co je s Máchou spojené (i když možné to je), ale tvrdím, že je to nejčastěji odkazovaná skutečná osoba (ve všech již zmiňovaných variantách) v české poezii a že ve vztahu k ní panuje shoda. Netvrdím tím ovšem, že rozdílné složky básnické obce (oficiální nor-

malizační básníci, emigrace, katoličtí básníci, underground apod.) nejsou k sobě navzájem kritické třeba právě pro použití (zneužití) máchovských motivů.

Na závěr by mělo zaznít chlupské slovo o tom, proč si Mácha vydobyl takové místo. Snažil jsem se to útržkovitě naznačit, nicméně k nějaké syntéze si nedovoluji přistoupit. Tak jen oportunisticky uvádím: Karel Hynek Mácha je velký český básník, jehož lyrickoepická skladba Máj se dá interpretovat mnoha způsoby, a snad právě proto v ní dovedl a dovede číst každý tvůrce: malý, tlustý, šišatý, žlutý, agresivní, submisivní atd.

Co mě osobně zajímá, je, co z Máchy využije generace, která se narodila po roce 1989 a další následující. Čím Mácha „překvapí“. Je-li v něm něco, co jsme si zatím neuvědomili, co jsme neobjevili.

Jakub Šofar

PS: Pro mystiky a „hledáče“ nabízím nevědeckou teorii o důvodech Máchova výjimečného postavení (zde je to vztaženo k Májí).

Představte si všechna možná česká slova, i neexistující, na ose. První budou a, aa, aaa, aaaaa, aaaaaa, aaaaaaa (o více než sedmipísmenných nebudeme uvažovat, jde tu jen o model), poslední ž, žž, žžž, žžžž, žžžžž, žžžžžž, žžžžžžž, žžžžžžžž. Převeďme tuto osu do grafického koláče. Takže v jednom bodě se bude dotýkat poslední „žžžžžžžž“ a první „a“. Počet všech existujících variant dokáže matematik spočítat celkem jednoduše, ale o to nejde. Jde o to, že nejspíše žádný autor nemá tak malý výsek koláče s hypotetickými variantami slov, mezi svým jménem a názvem zásadního díla: Mácha–Máj. Tedy převedeno dle naší metody vše od slova „mácha“ (dále „máchaa, máchaaa...“) do slova („...máižžžž, máížžžžž“) „máj“. Pro jasnější představu žádný rozptyl (žádný koláč) je v případě, že autorovo jméno se rovná názvu dílu (tedy Máchův Mácha nebo Májův Máj). Absolutní rozptyl je, pokud by se autor jmenoval A napsal by dílo žžžžžžžž. Nebo opačně: jmenoval by se Žžžžžžžž napsal by A.

Říkáte si, že to je nesmysl. Možná to opravdu nic neznamená. Ale možná jsme k tomu ještě nedospěli. Ten minimální rozptyl má totiž zesilující efekt a skrývá v sobě obrovskou energii...

PPS: Aby taky promluvila druhá strana, i když jsem v předcházejícím textu vyloučil možnost, že by k Máchovi byl někdo kritický, tak citujme z Jana Zábrany (i když, jak víme, výjimka potvrzuje pravidlo): *Kdyby Mácha tušil, kolik se toho o jeho poezii v budoucnu napíše, nepochybují, že by si byl na ní dal víc záležet.*

(Jan Zábrana: *Celý život* (2). Torst: Praha, 1992)

Máchovská fakta

Mach Ernst (1838–1916) – rakouský fyzik a filozof, profesor v Praze a Vídni. Studoval pohyb projektilů nadzvukovou rychlostí, stanovil úhel mezi osou pohybu projektilu a obálkou vznikajících vln. Věnoval se také studiu smyslového vnímání.

machajevština – maloměšťácký anarchistický směr, jenž se rozšířil v revoluci 1905–1907 a hlásal negativní poměr k inteligenci. Její název pochází od sociálního demokrata V. Machajského, který tvrdil, že inteligence je parazitní třídou.

Machiavelli Nicolo di Bernardo (1469–1527) – italský myslitel, ideolog rodící se buržoazie. Machiavelli učil, že společnost se nerozvíjí z vůle boží, nýbrž podle přirozených zákonů.

machismus – subjektivně idealistický směr, za hlavní zákon poznání pokládá empiriokriticismus „ekonomii myšlení“, a tak „očisťuje“ pojem zkušenost od pojmů hmota (substance), nutnost, příčinnost atd. jakožto „apriorních apercepce“ (úsudkových pojmů), jakoby nezákonně vnášených do zkušenosti.

machmetr – palubní přístroj k měření Machova čísla letu. Ručka přístroje ukazuje na stupnici přímo hodnotu tohoto čísla.

Machova čára – obal zvukových vln, tvořící rozmezí mezi nerozrušenou a rozrušenou oblastí při nadzvukovém obtékání tělesa.

Machovo číslo – podobnostní číslo vztahující se k pohybu tekutin rychlostí, při níž se uplatňuje vliv stlačitelnosti; Machovo číslo letu je poměr rychlosti letadla

k rychlosti zvuku v dané výšce. Je to bezrozměrné číslo charakterizující mech. podobnost při obtékání podléhajícím vlivu stlačitelnosti.

Machův jev – optický klam, při kterém jsou vnímány proužky na přechodu světlé a tmavé plochy (následný obraz). Může se uplatnit při prohlížení RTG snímku.

Machův úhel – vrcholový úhel kužele oddělujícího rozrušenou a nerozrušenou oblast proudu při pohybu tělesa nadzvukovou rychlostí v klidném prostředí (též při nadzvukovém obtékání stojícího tělesa).

Machův zákon – podnětem pro statokinetické ústrojí je zrychlení či zpomalení.

mach, řidč. **mách**, -u m. 1. (zprav. jen v 7. j.) kniž. *máchnutí*, *rozmach*: jedním ruky machem (Čech); m. křídel (Krásn.); smutné zvuky machem zlomily kouzlo (Hol.) *náhle, rázem* 2. sport. *mách* (*v šermu*) *přípravný pohyb k seku*: m. šavlí

macha, -y ž. (z něm.) *hovor. šablonovitě, neumělecké, mělké, ale obratné provádění n. provedení něčeho*: hrát starou hereckou machou *rutinou*; rozeznávat umění od konverzační machy; pouhá propagační m.

machabejský viz makabejský

máchací příd. *určený k máchání*: m. kád'

má Chadlo, -a s. nář. *místo upravené k má-
chání prádla*: m. na Cidlinec (Kub.)

máchat ned. 1. řid. (čím) *sem tam pohybo-
vatí, mávat*: m. rozčileně rukama, m. me-
čem (Tyl); slepice máchá poplašeně křídly 2.
(co) *ponožovat něco do vody a zprav. tím též
pohybovat; namáčet, máčet*: m. nohy ve vo-
dě; máchá si při přecházení potoka sukni;
m. prádlo *pohybem ve vodě zbavovat nečisto-
ty a mýdla po praní*; m. v umyvadle plenky;
text. máchání příze, vlny, tkanin; **máchat**
se ned. *brouzdat se, šplouchat se, čvachtat se*:
v potoce se máchaly kachny; **omáchat, pro-
máchat, přemáchat, rozmáchat, umá-
chat, vymáchat, zmáchat, zamáchat, má-
chávat, máchávat se**

má chavý příd. k *máchání 1*: m. pohyb kří-
del

machia velismus, -mu m. polit. *bezohledná
metoda politického úskoku a násilí (nazv. po-
dle it. politika 15. a 16. století N. Machiavelli-
ho)*

machia velista, -y (1. mn. -ě) *kdo se řídí zá-
sadami machia velismu; machia velistický*
příd.: m-á politika; **machia velistický**

machia velistika, -y ž. polit. *machia velistic-
ká taktika*

machinace, -e ž. (z lat.) (zprav. mn.) *tajné,
úskočné, nečestné jednání; pletichy, pikle, plet-
ky*: podezřelé, nečisté, podvodné m.; m. pe-
něžní, devizové, diplomatické; provádět m.
s národním majetkem; vysoké testy za by-
tové m.

machismus, -mu m. filos. *reakční idealistic-
ký směr v novodobé filosofii (nazv. podle něm.
fyzika Ernsta Macha), empiriokriticismus*

machista, -y m. (1. mn. -ě) *stoupenec ma-
chismu; machistický* příd.: m-á filosofie; m-
é názory; **machistický**: řešit něco m.

machl, -u, -e m. (z něm. zákl.) ob. expr. 1.
(zprav. mn. machle) *pletichy, pletky, pikle, rej-
dy, spády, machinace*: zákulisní, nekalé mach-
le; pečlivě tajené machlee (Tu.) 2. *zmatek, ne-
pořádek*: ke všemu neštěstí jsem v tomhle ma-
chlu ztratil toboleku (Staš.); expr. zdrob. k 2
machlík, -u (Vrba), **machlíček**, -čku (Jah.) m.

machlovat ned. 1. ob. expr. (co) *provádět
machle*: m. nějaké převody z knížky na kníž-
ku (Vrba) 1. nář. (koho, 4. p.) *mačkat, třít*
(obyč. s úmyslem dráždit): (pidimužík) ho
(Vendu) tou bradou machloval (Kubín),
zmachlovat, zamachlovat

machna, y ž. (2. mn. -chen) ob. hanl. *tlustá
žena*: široká machna s houpavými boky

machnatý příd. řidč. ob. hanl. *tlustý*: její
(selčina) m-á dcera (Hora); machna m-á

máchnouti dok. (min. -chl, podst. -chnutí)
k máchat: máchla ledabyle rukou; máchnu-
tí vesel
(**promáchnouti, přemáchnouti, rozmá-
chnouti, vymáchnouti, zamáchnouti**)

machometán, machomet, -a, **machome-
ta**, -y m. (**machometánka**, -y ž., Nov.) zast.
ob. a exper. *mohamedán*: saracéní a m-áni
(Kub.); m-i pohanští! *nadávká; machome-
tánský, machometský* příd.: křivá šavle m-
á; m-áská země (Jir.)

machorka, -y ž. (v rus. prostředí) *hrubý ta-
bák*: nácipávat si lulku m-ou; cigareta stoče-
ná z mizerné m-y; zrob. **machorečka**, -y. ž.
– **machorkový** příd.: m. kouř

má chovský příd. *vlastní čes. básníku K. H.
Má chovi, připomínající ho, týkající se ho,
jsoucí v jeho duchu*: m. verš; m-á romantika;
m-á tradice; m. sborník *věnovaný dílu K. H.
Má chy*

machr, -a m. (z němč.) 1. ob. a expr. *obrat-
ný člověk, vynikající pracovník*: to je zkušený

m. 2. ob. hanl. *pletichář*: politický m.; fi-
nanční a průmysloví machři

machrnák, -a m. *nadávká Židům* (Jir.)

machrovství, -í s. (z něm. zákl.) 1. ob. a ex-
pr. (*vynikající*) *dovednost, obratnost*: věřit
v něčí m. 2. ob. hanl. *pletichářství*: politické,
peněžní m.

Synonyma

máchat se

brouzdat se
špláchat se
šplouchat se
čvachtat se
(odtud synonymicky:
Karel Hynek Brouzda
Karel Hynek Šplácha
Karel Hynek Šploucha
Karel Hynek Čvachta)

machinace

pletky
pletichy
pikle
intriky
manévr

Zkratky

mach
machine
machinery
maching
machinist

MACH
Macro Array CMOS Highspeed

machy
machinery

Jazyk anglický

machinate – provádět machinace, strojit úklady

machination – 1 úklady, pletichy, 2 pletichaření

machine – 1 stroj, 2 vůz, auto, jízdní kolo

machinery – stroje

machin-gun – strojní puška, kulomet

machining – obrábění

machinist – strojník

Jazyk německý

die Mache – klam, machinace

machen – 1 dělat, konat, způsobit, 2 (sich) udělat se

die Machenschaften – pletichy

der Macher – 1 šikovný chlapec, 2 taškář

die Macht – 1 moc, síla, 2 ozbrojená moc, 3 mocnost

der Machtbereich – pravomoc

die Machtergreifung – uchopení moci

der Machthaber – (neomezený) vládce

machthaberisch – diktátorský

mächtig – 1 mocný, 2 mohutný, 3 znalý

die Mächtigkeit – mohutnost, mocnost

machtlos – bezmocný

die Machtlosigkeit – bezmocnost

die Machtposition – mocenské postavení

die Machtstellung – mocenské postavení

machtvoll – mocný

das Machwerk – slátanina, šmejd, špatné dílo

Jazyk francouzský

mâche f. – kozlíček, polní salát

mâchefer m. – struska, škvára

mâcheli-er, ère – čelistní

mâchelière – stolička

mâch-er – žvýkat, hlodati

machia-vélique – machiavelský, bezohledný, nepoctivý

machia-vélisme m. – machiavelismus, bezohledná politika, záludnost, úskočnost

machin m. – tentononc

machinal, -e – strojní, mechanický, mimo-volný

machinateur m. – osovatel pletich, pletichář

machination f. – pletichy

machinatrice f. – pletichářka

machine f. – stroj

machin-er – strojit, kouti

machinerie f. – strojovna

machinisme m. – používání strojů

machiniste m. – konstruktér, řidič (strojů), strojník

mâchoire f. – čelist

mâchonner – žmoulati, žvýkati

mâchurer – pomazati

Macho

Ramsay má přirozený talent být celebritou, i když tohle slovo nesnáší. Pro bulvární média a jejich publikum je prototypem **macha**, jehož konání obvykle ovládá testosteron. A on sám jim tenhle obrázek rád servíruje.

(Petra Pospěchová: *Ramsay: rowdie v kuchyni*. In: *Reflex*, 10/2010)

Svobodu být **macho**, jednička a špice

Svobodu mít nejtěžší jaderné hlavice

Svobodu zabít pro KKK

Když bude bílá porota, bude to OK.

(Allen Ginsberg: *Industriální vlny*. In: *Vylízanej mozek. Básně z let 1965-90*. Přel. Jiří Josek. Vokno: Praha, 1991)

Nikoli nadbytek testosteronu, tedy mužského pohlavního hormonu, ale přebytek estrogenu, ženského pohlavního hormonu, mají **macho** muži. Se zajímavým objevem přišli endokrinologové z Kalifornie.

(Novinky.cz, 3. 10. 2009)

Korsický výraz **macho** už není pouhým regionálním označením dominantního muže s chováním zdůrazňujícím vlastnosti silnějšího pohlaví, ale rozšířil se i do zemí mimo kulturní vliv Středozemního moře. Ve Spojených státech amerických uslyšíme spojení **macho** man v rapových písních, v České republice si označení **macho** vyslouží kdekterý muž na diskotékách, jinde se výrazu dodal opačný význam a vystihuje muže s jinou sexuální orientací. Ve spojení s podstatným jménem **macho** se užívá i výraz machismus, který ukazuje na extrémní případy šovinistického mužského vystupování.

Vědci si vzali na mušku muže s označením **macho** a pustili se do průzkumu jejich vlastností. Zjistili velice zajímavou věc. Obvyčejný člověk předpokládá, že **macho** muži musí mít nadbytek mužského pohlavního hormonu testosteronu, který by vyvolal typické chování. Opak je pravdou. Specialisté z Kalifornie prokázali, že tělo **macho** mužů vyplavuje nadbytek ženského pohlavního hormonu estrogenu. Při bližším pohledu nám vše zapadne do zřetelné skládačky. Estrogen se běžně vyskytuje v malé míře v mužském těle. V mladém věku ovlivňuje agresivitu a vývoj chování v mozku. Později se dostává pod kontrolu, ale u **macho** mužů jeho tvorba neustala a vliv estrogenu na mozek přetrvává. Čím více estrogenu působí na mozek, tím více se projevuje agresivita a machismus.

Jak vidíme, **macho** je ve skutečnosti projev zženštilosti, a ne velkých svalů a siláckého vystupování, což by tato skupina mužů nikdy nepřiznala. Ke korsické kultuře macho muži neodmyslitelně patří. Najdete je v každé vesnici a krásná turistka se snadno stane cílem jejich zájmu. Proto, dámy a slečny, pokud budete cestovat na Korsiku a narazíte na typického **macha**, který si zde svůj status pečlivě buduje, nenechte se vyvést z míry a vzpomeňte si, co je příčinou machismu.

(korsika.travelon.cz)

Část těchto dobrodruhů má výrazně mladší družku jako typický atribut pána vzor „**macho**“, – osobně to vyslovuji „**máčo**“.

Takový typický **macho** se projevuje obvykle už od dětství. Začíná tím, že na rodičích vybrečí závodní kolo a profi ústroj. Ovšem poté, co objeví, že cyklistika je především tvrdá dřina, nenápadně couvne od jízd k pózování v dresu na návsí.

Dříve se **machos** vybíjeli na vojně, zvláště buzerováním nováčků. Ta rozkoš nechat třicet vylepaných zoufalců vylézt na bidla (horní etáž patrového lůžka), nechat je mávat rukama jakožto křídly a volat „vrkú, vrkú, za sedm set třicet!“,

(www.nongrata.estranky.cz)

Trochu jsme si počkaly, ale výsledek se přece jen dostavil. Ekonomicko-společenský vývoj nám konečně nadělil lepší karty. Mimo jiné nezávislost na muži. Všestrannou, tedy i sexuální. A **macho** – muž, válečník + dobyvatel – kapituloval. Ba co víc, obdivně hvízdal a začal si své rovnocenné partnerky vážit, respektovat ji a ucházet se o její přízeň. Začal navštěvovat kurzy vaření, přípravy na porod, cvičení s dětmi, psychologie, astrologie, empatie, asertivity, tantrických masáží. V duchu nového trendu a zcela v rozporu se svým založením se dal do opěvování romantiky, něhy – a světe, div se, i věrnosti! A to nikoli pro pouhé ujištění, že potomci jsou jeho, nýbrž z citových důvodů! Bravo! Sláva! Chtělo by se zvolat. Ale je současná realita opravdu tím vysněným stavem, rájem, po němž žena tolik prahla? Jak se to vezme.

(www.zijemenaplno.cz)

Chtějí ženy **macho** muže? Většinou jen pro úlety.

Zapomeňte na typy mužů s agresivními rysy, hranatými čelistmi a drsným vzhledem. To, co ženy opravdu chtějí, totiž nejsou svalovci vzhledu Arnolda Schwarzeneggera, ale spíše jemně působící muži s femininními rysy. K těmto závěrům dospěla

studie britské evoluční psycholožky Lindy Boothroydové.

(www.sexualne.cz)

Ze sexistického **macho** chlapa udělá nový sprej něžnou citlivku

Reklama: Němečtí vědci tvrdí, že mohou ženám nabídnout účinnou zbraň, s jejíž pomocí získají v každém chlapovi to, po čem mnohdy tolik volají – cit a něhu. Pomoci jim má sprej obsahující tělu vlastní hormon oxytocin, který vyvolává v člověku pocity přitulnosti, připoutanosti a blízkosti.

Podle expertů z Bonnu se po vdechnutí spreje i ten největší a nejdrsnější **macho** chlap stane rozněžnělým a krotkým beránkem.

(sex.dama.cz)

Reálie

Poté, co Jakub Arbes ztratil originál Máchova šifrovaného deníku, se sám dobrovolně přejmenoval a nadále podepisoval jako Jakub Čurbes. Jeho pozdější díla pak pod novým jménem upadla v zapomnění.

Okouzlen mladým Máchou se Josef Jungmann rozhodl zařadit do svého Slovníku česko-německého sloveso „máchati“, jako synonymum slovesa „básnití“. Po Máchově smrti od tohoto záměru upustil, sloveso však v tomto významu přežilo v úsloví „huba nevymáchaná“, – člověk s překvapivým, burcujícím darem slova.

Báseň Máj po předzpěvu původně začínala slovy „Byl pozdní večer, pátý máj...“. Mácha pořadí dne změnil až na žádost Lori, která neuměla do pěti napočítat.

Mezi odborníky se ví, že jeden z nejznámějších obrozených dramatiků z Máchy nestydatě Tyl.

Druhou nejpopulárnější Máchovou knihou se díky multikulturní výchově na školách stávají jeho Romové.

Trochu jsme si počkaly, ale výsledek se přece jen dostavil. Ekonomicko-společenský vývoj nám konečně nadělil lepší karty. Mimo jiné nezávislost na muži. Všestrannou, tedy i sexuální. A **macho** – muž, válečník + dobyvatel – kapituloval. Ba co víc, obdivně hvízdal a začal si své rovnocenné partnerky vážit, respektovat ji a ucházet se o její přízeň.

O

smyslení

– in

augur

ace

Máchovská konference 2010

Michal Mácha, Václav Mácha, Pavel Mácha, Petr Mácha, Marie Máchová

Martin Mácha, Petr Mácha

Stepán Mácha

Petr Mácha

Pavel Mácha

Martin Mácha, Petr Mácha

Stefan Mácha

Václav Mácha

Martin Mácha,
Katerina Máchová,
Augustin Mácha,
Václav Mácha,
Pavel Mácha

Jakub Mácha

Zdenko Mácha, Stefan Mácha

V příštím čísle (vychází 10. ledna 2011)

rozhodně nenajdete:

Petici za odvolání pražského
primátora

Šmlhñimioufghñemkp

13 652 568 878 954 422
stran tajných dokumentů
zveřejněných serverem
WikiLeaks

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!